

3.2.1.1
3.2.1.2
3.3

พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

ดวงเดือน วงษ์ทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา

เมษายน 2542

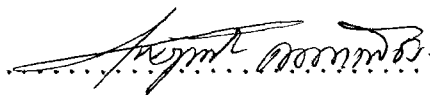
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.2.1.1

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
เทคโนโลยีการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญสง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 13 เดือน ๑๑ พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์อรสา ศาสตราวุฒิจิ อาจารย์อรัญญา มิ่งเมือง และ อาจารย์สุรินทร์ แปลงประสพโชค ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไขแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นผู้ให้ชีวิตและให้การศึกษาเบื้องต้นแก่ผู้วิจัย อีกทั้งยังสนับสนุนให้กำลังใจจนผู้วิจัยสามารถศึกษาจนสำเร็จ

ขอขอบคุณ นายแพทย์ชูศักดิ์ เรืองจตุพิพิธพาน นางดวงดาว วงษ์ทอง นางชรีตรีจรรย์ คล่องการยิ่ง ตลอดจนพี่ ๆ เพื่อน ๆ ร่วมวิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา รุ่นที่ 5 ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณอย่างมากต่ออาจารย์ผู้สอนผู้วิจัยทุกท่าน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สถาบันที่ได้ให้โอกาสผู้วิจัยได้ศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท ขอขอบคุณ

ดวงเดือน วงษ์ทอง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยุ	10
	ความหมายของวิทยุ	11
	ความเป็นมาของวิทยุ	11
	วิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย	13
	จุดมุ่งหมายของการสื่อสารวิทยุกระจายเสียง	14
	ระ เียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2518	15
	รูปแบบของรายการวิทยุ	16
	ข้อดีและข้อจำกัดของวิทยุ	23
	การ เขียนบทรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับเด็ก	28
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	30
	ความหมายของความสนใจ	30
	ลักษณะของความสนใจ	31

สาเหตุที่ทำให้เกิดความสนใจ	32
การวัดความสนใจ	33
ความสนใจของเด็ก	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยในประเทศ	37
งานวิจัยต่างประเทศ	40
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	82
ประวัติย่อผู้วิจัย	110

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับชั้นและ เพศ	47
2	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามความชอบในการฟังวิทยุ .	48
3	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามความถี่ในการฟังวิทยุ ...	49
4	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามช่วงเวลาในการฟังวิทยุ วันจันทร์ถึงวันศุกร์	50
5	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามช่วงเวลาในการฟังวิทยุ วันเสาร์ - อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ	51
6	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามเวลาที่ใช้ในการฟังวิทยุ แต่ละครั้ง	52
7	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามสาเหตุที่เลือกฟังรายการ วิทยุ	53
8	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามกิจกรรมที่ทำขณะรับฟังวิทยุ.	54
9	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามลักษณะการดำเนินรายการ.	55
10	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามลักษณะผู้ดำเนินรายการ ที่ต้องการ	56
11	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามวัยของผู้ดำเนินรายการ ที่ชอบ	57
12	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามความชอบในการฟังสถานี วิทยุที่มีโฆษณา	58
13	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามประเภทของรายการที่ชอบ.	59

14	ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านจุดมุ่งหมาย ในการฟังวิทยุกระจายเสียง	60
15	ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านเนื้อหาข่าว ..	61
16	ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านรูปแบบ การนำเสนอข่าว	62
17	ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านเนื้อหารายการ ความรู้	63
18	ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านรูปแบบ การนำเสนอรายการความรู้	64
19	ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านเนื้อหารายการ บันเทิง	65
20	ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านรูปแบบ การนำเสนอรายการบันเทิง	66
21	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดรายการวิทยุ	67

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กนับได้ว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีค่ายิ่ง โดยเฉพาะในภาวะที่ชาติกำลังพัฒนา อย่างเร่งรีบเช่นประเทศไทยเราในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องอาศัยเด็กเพื่อช่วยงานพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งเริ่มต้นในวันนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปอย่างดีในวันหน้า เพราะเด็กเป็นผู้ที่จะรับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างจากผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า รวมทั้งการรับผิดชอบในการธำรงรักษาความผาสุกสงบของประชาชนในโลก (วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช. 2522 : หน้าพิเศษ) สังคมไทยในอนาคตจะเป็นอย่างไร เด็กไทยคือผู้ชี้ให้เห็นถึงสังคมไทยในอนาคตนั่นเอง ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีความรู้และความสามารถที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ พร้อมทั้งได้รับการฝึกหัดขัดเกลาความคิดจิตใจให้ประณีตให้มีศรัทธามั่นคงในคุณความดี มีความประพฤติเรียบร้อย สุจริต และมีปัญญาฉลาดแจ่มใสในเหตุในผล (ปฟ้าณี จิตวิวัฒนา. 2535 : 36)

อย่างไรก็ตามเด็กที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติได้นั้น ต้องเป็นเด็กที่มีคุณภาพ ดังนั้น รัฐบาล ผู้ปกครอง ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงควรรักษาความสนใจในเด็กของเราเพื่อให้เด็กเหล่านี้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ เป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพที่สุดอันจะเป็นผลช่วยชาติประเทศไทยเราเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งรัฐบาลก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็กไทย โดยได้กำหนดให้วันเสาร์สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมกราคมของทุกปีเป็นวันเด็กแห่งชาติ อีกทั้งยังมีคำขวัญมอบให้แก่เด็กเป็นประจำทุกปี เช่น "เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง" หรือ "เด็กไทย คือ หัวใจของชาติ" เป็นต้น (จิราภรณ์ สีหงษ์. 2521 : 1 - 2)

ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะได้เห็นถึงความสำคัญของเด็ก แต่ในความเป็นจริงแล้วประสิทธิภาพของเด็กไทยยังสูงไม่เพียงพอกับความต้องการของชาติ ทั้งนี้เพราะยังขาดปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริม

ให้เด็กฉลาด และการพัฒนาคุณภาพของเด็กก็โดยอาศัยการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างเดียว ย่อมไม่เพียงพอ จึงต้องมีการให้ความรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียนเพื่อให้เด็กนำความรู้ไปใช้ปรับปรุง การดำเนินชีวิตให้ดีขึ้น และแหล่งที่จะให้ความรู้ที่สำคัญก็คือ สื่อมวลชนต่าง ๆ อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ฯลฯ นั้นเอง

ปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันว่า สื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมต่าง ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของเด็ก โดยเฉพาะสื่อทางด้าน วิทยุกระจายเสียง ซึ่งกลับมามีบทบาทต่อเด็กเป็นอย่างมาก แม้ว่าเทคโนโลยีทางการสื่อสาร จะพัฒนาก้าวหน้าไปมาก จนถึงขั้นนำมาสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภาพ เสียง และตัวอักษร ผ่านดาวเทียมมาใช้กันอย่างกว้างขวาง แต่บทบาทและอิทธิพลของวิทยุกระจายเสียงที่สามารถ กระจายเข้าไปถึงประชาชนทั่วทุกแห่งหน ก็ยังคงเป็นที่ยอมรับกันอยู่โดยเฉพาะในประเทศไทย (อรสา ศาสตราวุฒิ. 2533 : 52) เพราะสื่อวิทยุสามารถส่งข่าวสาร ความบันเทิงและ ความรู้ ตลอดจนสามารถนำเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันไปสู่ประชาชนจำนวนมากใน ทุกส่วนของประเทศได้อย่างรวดเร็ว

ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลาย วิทยุเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ในทุก ๆ ที่ ไม่ว่าจะ สภาพภูมิประเทศจะเป็นอย่างไรก็ตาม วิทยุสามารถนำติดตัวไปฟังได้ทุกแห่ง ทุกเวลา และ เข้าถึงผู้ฟังได้ทุกกลุ่มโดยไม่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและการศึกษา (อดุลย์ อภินันท์ และ สุภัทวดี อภินันท์. 2529 : 241) นอกจากนี้วิทยุกระจายเสียงยังได้เปรียบสื่อมวลชนอื่น ๆ คือ ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับความรู้ รวมทั้งผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือ ไม่ได้ก็สามารถรับฟังได้ และที่สำคัญก็คือเครื่องรับวิทยุมีราคาไม่แพง ประชาชนสามารถที่จะ มีเครื่องรับวิทยุได้เกือบทุกครัวเรือน (เริงฤทธิ์ แสงชื่อ. 2535 : 6)

จิราภรณ์ สีหวงศ์ (2521 : 6) กล่าวว่า วิทยุเป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับการแพร่ กระจายข่าวสาร เพราะประชาชนสามารถรับฟังได้ทั่วประเทศ และให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้าน จิตใจ รวมทั้งประโยชน์ด้านสังคมในการที่จะนำเอาสิ่งที่ได้รับจากการฟังไปเล่าให้ผู้อื่นได้รับรู้ หรือใช้เป็นหัวข้อในการสนทนา ตลอดจนสามารถรับฟังได้สะดวกทุกเวลาอีกด้วย ประกอบกับ วิทยุนั้นจัดได้ว่าเป็นระบบสื่อสารที่รวดเร็วที่สุด สามารถทำให้ผู้ฟังได้ยินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน

ขณะนั้นได้ทันที เพียงแต่เปิดเครื่องรับวิทยุ ผู้ฟังจะสามารถรู้ข่าวและทันสมัยที่สุดทั้งในประเทศและนอกประเทศได้ ซึ่งไม่มีเครื่องมือสื่อสารใดที่จะทำให้คนจำนวนมากได้ยินและรู้เรื่องได้รวดเร็วเท่าวิทยุ

รายงานการสัมมนา สื่อมวลชนกับการพัฒนาการศึกษา ของภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2529 : 12) ได้กล่าวว่า วิทยุกระจายเสียงยังเป็นสื่อที่สามารถไปได้ไกล ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดรายการ ให้ผลในทางจงใจและเปลี่ยนแปลงได้ดีที่สุดเพราะวิทยุสามารถจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ ความคิดคล้อยตามในขณะที่ผู้ฟัง เกิดมโนทัศน์ที่ผู้ฟังจินตนาการขึ้นเองโดยอิสระ จะเห็นว่าการใช้วิทยุกระจายเสียงเพื่อผลทางจิตวิทยานับว่าได้ผลดีกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ ที่มีอยู่

นอกจากนี้ รัชดา คลีสุนทร (2537 : 13 - 14) กล่าวว่า วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนที่มีความเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดและเข้าถึงประชาชนมากที่สุด ไม่ว่าประชาชนจะอยู่แห่งใดใกล้ไกลเพียงใด แม้ที่แห่งนั้นจะมีไฟฟ้าใช้หรือไม่ ก็สามารถรับฟังวิทยุได้ วิทยุกระจายเสียงจึงมีอิทธิพลสูงกว่าบรรดาสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ซึ่งต้องอาศัยการคมนาคม และเวลา วิทยุเป็นระบบสื่อสารที่รวดเร็วที่สุดที่สามารถให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริง ตลอดทั้งความบันเทิงต่าง ๆ แก่ผู้ฟังมาก ในเวลาเดียวกัน วิทยุยังมีอำนาจในการจุ่มน้ำจิตใจ ตลอดจนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ และตรึงอารมณ์ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ยิ่งในปัจจุบันนี้ราคาของเครื่องรับวิทยุไม่สูงมากนัก ทำให้บุคคลเกือบทุกประเภท ทุกฐานะ สามารถซื้อหาวิทยุเป็นของตนเองได้ ความรวดเร็วและคุณสมบัติของวิทยุ จึงทำให้มีบทบาทในการสื่อสาร การบริหารประเทศและทำความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน แม้ในบางประเทศจะเอาวิทยุมาใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในการทำสงครามทางจิตวิทยา นอกจากนี้มนุษย์ยังนำเอาวิทยุมาใช้ในวงการธุรกิจการค้า การอุตสาหกรรม การแพทย์ การจราจร การประชาสัมพันธ์ การโฆษณาชวนเชื่อ และการศึกษาได้ผลดี

ในปัจจุบันประเทศไทยมีสถานีวิทยุกระจายเสียงถึง 484 สถานี รัศมีครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดหน่วยต่าง ๆ คือ กระทรวงกลาโหม องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงศึกษาธิการ กรมตำรวจ

กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานบัญชาการทหารสูงสุด และหน่วยงานราชการอื่น ๆ (กรมประชาสัมพันธ์. 2533 : 97)

จากรายงานการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2535 ระบุว่า จำนวนครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุในครอบครองทั่วราชอาณาจักรมีทั้งสิ้นประมาณ 8.2 ล้านครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 72.7 ของครัวเรือนส่วนบุคคลทั้งหมดซึ่งมีประมาณ 11.2 ล้านครัวเรือน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจำนวนเครื่องรับวิทยุที่มีทั่วราชอาณาจักรกับจำนวนครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุทั้งหมด จะเห็นได้ว่าโดยเฉลี่ยครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุจะมีวิทยุมากกว่าหนึ่งเครื่อง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครมีอัตราส่วนจำนวนเครื่องรับวิทยุสูงที่สุด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 13 - 14)

ผลจากการสำรวจด้านสื่อมวลชนส่วนใหญ่ยืนยันว่า วิทยุเป็นสื่อที่ชาวบ้านให้ความเชื่อถือมากกว่าสื่อชนิดใด ๆ (จุมพล รอดคำดี. 2522 : 1) วิทยุกระจายเสียงจึงเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการช่วยให้สังคมพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่ความก้าวหน้า ทั้งในด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง อีกทั้งยังเป็นสื่อที่สามารถช่วยธำรงรักษาและสืบต่อศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติอีกด้วย (เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. 2534 : 1)

ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายการศึกษาและผู้จัดรายการวิทยุมีความเห็นตรงกันว่าวิทยุ เป็นสื่อที่มีศักยภาพอันสูงในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก ถ้าได้มีการวิจัยและทดลองการใช้สื่อชนิดนี้ให้สมบูรณ์ขึ้น ระบบการศึกษาจะได้รับประโยชน์จากวิทยุเป็นอันมาก ข้อสำคัญที่สุดก็คือ วิทยุเป็นสื่อราคาถูก ผู้รับและผู้ส่งเสียค่าใช้จ่ายแต่เพียงน้อย ผู้เรียนก็สามารถเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ได้ผลดี (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. 2534 : 9)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงนับว่าเป็นการเหมาะสมในการที่จะใช้วิทยุเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมความรู้แก่เด็กภายนอกห้องเรียน เพื่อให้เด็กไทยฉลาดและมีความรู้มากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่ายังไม่ค่อยมีผู้ให้ความสำคัญในการใช้วิทยุเป็นสื่อให้ความรู้ เสริมแก่เด็กนักเรียนมากนัก ในฐานะที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานในสถานีวิทยุกระจายเสียง ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบในการผลิตรายการวิทยุ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำผลจากการศึกษา

ครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดและผลิตรายการวิทยุสำหรับเด็กนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บังเกิดผลดีต่อผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย ผู้สนใจที่จะจัดทำรายการวิทยุสำหรับเด็กนักเรียน และเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเองอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้านี้ ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร มีมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลจากการวิจัยใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้จัดรายการของสถานีวิทยุต่าง ๆ ครอบคลุมไป ในการที่จะศึกษาแนวทางเพื่อนำไปเป็นแบบอย่างในการจัดรายการทางสถานีวิทยุของตนเอง เมื่อมีความต้องการที่จะจัดรายการวิทยุให้สอดคล้องกับสภาพและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ฟังวิทยุทั้งหมด 8 กลุ่มโรงเรียน จำนวน 117 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ฟังวิทยุจาก 8 โรงเรียน จำนวน 960 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุ

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุ หมายถึง ความสนใจในการรับฟังเนื้อหาและรูปแบบรายการวิทยุ และพฤติกรรมการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

- ความสนใจในการรับฟังเนื้อหาและรูปแบบรายการวิทยุ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจหรือความชอบในการฟังรายการวิทยุ ดังนี้

1. รายการบทความ หมายถึง รายการพูดคุยโดยไม่มีเสียงดนตรีหรือเสียงประกอบอื่น ๆ มากันรายการ
2. รายการสัมภาษณ์ หมายถึง รายการซึ่งบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป พูดคุยออกอากาศ โดยมีผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่ถามแทนผู้ฟัง เพื่อถ่ายทอดแนวคิด ความรู้และข่าวสารไปยังผู้ฟัง
3. รายการสนทนา หมายถึง รายการซึ่งบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป พูดคุยออกอากาศ โดยผู้ดำเนินรายการจะแสดงความคิดเห็น และทำหน้าที่ถามตอบไปพร้อม ๆ กับผู้ร่วมรายการด้วย
4. รายการอภิปราย หมายถึง รายการที่ผู้ร่วมรายการมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ควบคุมรายการตามขอบเขตที่วางไว้
5. รายการสารคดี หมายถึง รายการที่ให้รายละเอียดของข่าวหรือเรื่องราวที่น่าสนใจให้ผู้ฟังได้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง
6. รายการนิตยสารทางอากาศ หมายถึง การนำเอาเรื่องย่อย ๆ หลาย ๆ เรื่องมารวมอยู่ในรายการเดียวกัน
7. รายการละครวิทยุ หมายถึง การเล่าเรื่องโดยใช้เสียงเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจจะมีการพูด บรรยาย เพลง และเสียงประกอบเพื่อให้เกิดความสมจริง

8. รายการบรรยายเหตุการณ์ หมายถึง รายการที่มีผู้บรรยายหรือผู้เสนอรายการเป็นผู้เล่า บรรยายสภาพการณ์และเหตุการณ์ โดยมีเสียงในเหตุการณ์ร่วมในรายการด้วย

9. รายการข่าว หมายถึง การรายงานเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในวันหนึ่ง ๆ

10. รายการเพลง หมายถึง รายการดนตรีที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟังเป็นหลัก

- พฤติกรรมการฟัง หมายถึง ความต้องการฟังรายการวิทยุด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ช่วงเวลาในการฟัง
2. ความถี่
3. เวลาที่ใช้ในการฟังแต่ละครั้ง
4. ผู้ดำเนินรายการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ เพื่อความสะดวกในการค้นคว้า ผู้วิจัยได้แบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยุ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารของมนุษย์มีมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงกิริยาท่าทาง การพูด การเขียนและการทำกิจกรรมร่วมกัน การติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์อาจจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ (เสาวณีย์ สิกขานันท์. 2534 : 3 - 5)

1. การสื่อสารกับตนเอง (Intrapersonal Communication) เป็นกระบวนการซึ่งมนุษย์ใช้ในการติดต่อกับตนเอง จะโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม โดยใช้คำพูดหรือไม่ใช้คำพูดก็ได้ การสื่อสารกับตนเองอาจทำได้ 3 ลักษณะ คือ

1.1 การสื่อสารด้วยคำพูด (Verbal Mode) เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ซึ่งอาจแสดงออกด้วยคำพูดที่ปรากฏอย่างชัดเจน เช่น การพูดกับตนเองโดยมีคนอื่นได้ยินหรือไม่ได้ยินก็ตาม ถ้าเป็นการพูดมีเสียง เรียกว่า คำพูดเปิดเผย (Overt) แต่ถ้าเป็นการพูดกับตนเองอย่างเงียบ ๆ หรือคิดอยู่ในใจ เรียกว่า คำพูดที่ซ่อนเร้น (Covert) การสื่อสารด้วยคำพูดแบบซ่อนเร้นอาจเกิดได้ทุกขณะทุกเวลา

1.2 การสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด (Non-verbal Mode) มีลักษณะการแสดง กิริยาท่าทาง ไม่มีคำพูดที่ใช้สื่อสารกับตนเอง แต่ก็เป็นการสื่อสารกับตนเอง เช่น เมื่อรู้สึก เศาะเจินก็กัดเล็บถอนหนวด เวลารู้สึกเครียดมือเย็นเท้าเย็น ปวดท้อง พูดติดอ่าง นั่งเขยขา ขา พยักหน้า สายหน้า เป็นต้น

1.3 การสื่อสารโดยใช้เสียง (Verbal Mode) เป็นการสื่อสารโดยใช้เสียง ที่เปล่งออกมาแสดงความรู้สึก แสดงอารมณ์ ใช้แทนภาษาพูด เช่น เสียงถอนหายใจ เสียง ภูเขา เป็นต้น

2. การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป จำแนกได้เป็น 3 แบบ คือ

2.1 การสื่อสารระหว่างบุคคล 2 คน มีลักษณะเป็นการพูดคุยสนทนา เผชิญหน้ากัน

2.2 การสื่อสารระหว่างบุคคลกลุ่มย่อย เป็นการสื่อสารของบุคคลตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป ไม่สามารถกำหนดจำนวนแน่นอนได้ ควรมีจำนวนเป็นเลขคี่

2.3 การสื่อสารระหว่างบุคคลกลุ่มใหญ่ พัฒนามาจากการสื่อสารกับตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารระหว่างบุคคลกลุ่มย่อย มีสมาชิกกลุ่มมากกว่าแบบอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เช่น การบรรยาย การสอน การอภิปราย การหาเสียง เป็นต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อการแสดงเนื้อหาและ/หรือเพื่อการชักจูง ผู้สื่อสารจะต้องมีประสิทธิภาพเพราะ ผู้สื่อสารเป็นผู้รับผิดชอบในการส่งสารไปยังผู้รับ ผู้ส่งสารจึงต้องเตรียมการสื่อสารให้ตรงจุดมุ่งหมายมากที่สุด ต้องมีความมั่นใจ บุคลิกภาพ เนื้อหาของสารดี วิธีการส่งสารเหมาะสม ภายหลังการสื่อสารควรมีการประเมินผลทันที

3. การสื่อสารมวลชน (Mass Communication) เป็นการสื่อสารที่ไม่อาจกำหนดจำนวนผู้รับสารได้และไม่สามารถกำหนดตัวผู้รับสาร ไม่อาจรับผลย้อนกลับได้ทันที สารของ สื่อสารมวลชน จะส่งไปโดยผ่านสื่อที่มีขีดความสามารถในการแพร่กระจายสูง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และภาพยนตร์ เป็นต้น สื่อสารมวลชนทำหน้าที่เป็นตัวกลางนำสารจาก ต้นตอไปสู่ประชาชน โดยมีการเตรียมไว้ก่อน เช่น จากรัฐบาลสู่ประชาชน หรือจากประชาชน

สู่รัฐบาล จากประชาชนสู่ประชาชนด้วยกัน จากสื่อสารมวลชนนั้น ๆ สู่ประชาชนด้วยการเสนอข่าวเหตุการณ์ที่ไปแสวงหา หรือการแสดงความคิดเห็น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยุ

วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนที่เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด ถ้าเปรียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ วิทยุกระจายเสียงสามารถแพร่กระจายข่าวสารไปสู่ประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับได้อย่างรวดเร็วและกว้างไกลทุกหนทุกแห่ง วิทยุกระจายเสียงไม่เป็นอุปสรรคสำหรับผู้ที่อยู่การศึกษาที่อ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ ในปัจจุบันราคาเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงไม่ค่อนสูงนักอยู่ในระดับที่คนทั่ว ๆ ไปมีกำลังเงินพอที่จะหาซื้อไว้ในครอบครองได้ (ขวัญเรือน กิติวัฒน์. 2526 : 103) จากรายงานการสำรวจในปี 2535 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี พบว่า ทั่วประเทศมีครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุในครอบครอง 8,171,400 ครัวเรือน หรือร้อยละ 72.7 และมีเครื่องรับวิทยุทั้งสิ้น 8,870,600 เครื่อง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจำนวนเครื่องรับวิทยุที่มีทั่วประเทศกับจำนวนครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุทั้งหมด จะเห็นได้ว่าโดยเฉลี่ยครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุจะมีวิทยุมากกว่าหนึ่งเครื่อง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ในระเบียบที่พิมพ์ : 13 - 14) ทั้งนี้เนื่องจากการกระจายของคลื่นวิทยุที่ส่งออกไปในส่วนต่าง ๆ สามารถครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมดของประเทศ แม้แต่ตามภูเขาเขาป่าไพรหรือในชนบทที่ห่างไกลความเจริญ มีปัญหาด้านคมนาคมขนส่ง ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถรับข่าวสารความรู้จากสื่ออื่นก็สามารถรับฟังรายการวิทยุได้ และการรับฟังรายการนั้นสามารถฟังได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ แม้แต่ในขณะที่กำลังทำงานอื่นอยู่ เช่น กำลังอ่านหนังสือรับประทานอาหาร ล้างจาน กำลังสนทนา หรือขณะกำลังขับรถยนต์ ก็สามารถรับฟังรายการได้ การรับฟังวิทยุกระจายเสียงสามารถฟังที่ไหนก็ได้ วิทยุกระจายเสียงจึงเปรียบเสมือนสื่อเคลื่อนที่ (Mobile Medium) ที่มีพลังในการติดต่อสื่อสารมาก จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำเอาวิทยุกระจายเสียงมาใช้ในการให้ความรู้และกระจายข่าวสารไปสู่มวลชนส่วนใหญ่ของประเทศโดยเฉพาะที่อยู่ในชนบท (ณรงค์ สมพงษ์. 2535 : 299)

2.1 ความหมายของวิทยุ

วิทยุกระจายเสียง (Radio Broadcasting หรือ Wireless Broadcasting) หมายถึง การกระจายคลื่นวิทยุหรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าไปในอากาศ ไปยังผู้รับฟังเป็นจำนวนมากซึ่งในบางครั้งการส่งคลื่นวิทยุไปตามสายก็หมายถึงวิทยุกระจายเสียงด้วย ส่วนความหมายของวิทยุกระจายเสียงในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 มาตรา 3 หมายถึงการส่งหรือรับเสียงด้วยคลื่นแฮร์ตเซียน ซึ่งเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความถี่ระหว่าง 10 กิโลเฮิรตซ์ต่อวินาที และ 3,000,000 เมกะเฮิรตซ์ต่อวินาที (สุชาติ กังวารจิตต์. 2532 : 339) และตามระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2518 นั้น ได้กำหนดความหมายวิทยุกระจายเสียงว่า หมายถึงการส่งคลื่นวิทยุในย่านความถี่คลื่นวิทยุ 535 ถึง 1,605 กิโลเฮิรตซ์ และย่านความถี่ 87 ถึง 108 เมกะเฮิรตซ์ อันมีความประสงค์ให้เข้าถึงมวลชนโดยตรง (กรมประชาสัมพันธ์. 2526 : 38)

2.2 ความเป็นมาของวิทยุ

วิทยุกระจายเสียงที่เกิดขึ้นมาในโลกมีมาเพราะเหตุบังเอิญ แต่เป็นแรงผลักดันที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลสืบเนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 19 สังคมตะวันตกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มีการขยายอำนาจแสวงหาอาณานิคม เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับป้อนโรงงานอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า เริ่มขยายตัวกว้างขวางขึ้น การติดต่อแลกเปลี่ยนและซื้อขายสินค้าจำเป็นต้องปรับปรุงวิธีการใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะวิธีการที่ใช้อยู่เดิม อย่างเช่น การนำขี้ม้าหรือรถลากบรรทุกสินค้าพร้อมกันเป็นสื่อในการส่งข่าวสารจากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่ง เป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย จึงเป็นที่คาดหวังกันว่าถ้าผู้ใดสามารถคิดค้นวิธีการติดต่อสื่อสารแบบใหม่ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลกำไรอย่างมหาศาลให้กับตนเอง และเป็นผลประโยชน์อย่างยิ่งต่อสังคม สาเหตุดังกล่าว เป็นแรงผลักดันที่ทำให้ผู้ที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคุณสมบัติของกระแสไฟฟ้า เริ่มหันมา

ทำการทดลองและคิดค้นประดิษฐ์สื่อสำหรับติดต่อสื่อสารโดยอาศัยพลังคลื่นกระแสไฟฟ้า เป็นพาหะ นับตั้งแต่โทรเลข โทรศัพท วิทยุโทรเลข วิทยุโทรศัพท ไปจนถึงวิทยุกระจายเสียง

วิวัฒนาการของวิทยุกระจายเสียงเริ่มต้นหลังจากที่ แชมมวล มอร์ส ได้เริ่มต้นพัฒนาเครื่องส่งที่ประดิษฐ์ขึ้นในสหรัฐอเมริกา และสามารถสร้างเครื่องส่งโทรเลขได้สำเร็จในปี พ.ศ. 2380

จากนั้นก็ได้นำนักวิทยาศาสตร์หลายท่าน ได้พัฒนาระบบการสื่อสารด้วยคลื่นวิทยุ หรือสื่อสารแบบไร้สายเรื่อยมา จนกระทั่ง เจมส์ คลาก แมกซ์เวลล์ นักฟิสิกส์ชาวสก็อต ได้คิดทฤษฎีเกี่ยวกับความเร็วของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (คลื่นวิทยุ) ว่าเคลื่อนที่ได้เร็วพอ ๆ กับความเร็วของแสงประกอบกับ เฮนริชส์ เฮิรตซ์ ชาวเยอรมัน ได้ทำการสาธิตให้เห็นสภาพแท้จริงของลักษณะการกระจายของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นผลสำเร็จ

ลูกลิ้ม มาร์โคนี นักประดิษฐ์ชาวอิตาลีเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสนใจการทดลองของเฮิรตซ์เป็นอย่างมาก ในปี พ.ศ. 2438 มาร์โคนี ได้ทำการทดลองส่งคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือคลื่นวิทยุตามแบบรหัสสัญญาณโทรเลขของมอร์สได้สำเร็จ และในปี พ.ศ. 2444 เขายังทำการส่งสัญญาณวิทยุโทรเลขข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกได้เป็นคนแรก มาร์โคนี จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาผู้ให้กำเนิดวิทยุกระจายเสียง ภายหลังจากนักประดิษฐ์ในยุโรปและอเมริกาได้พยายามนำวิธีการส่งสัญญาณวิทยุโทรเลขตามแบบของมาร์โคนีมาดัดแปลงใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ นับตั้งแต่กิจการวิทยุติดต่อสื่อสารระหว่างเรือกับชายฝั่ง วิทยุโทรศัพท และพัฒนาเรื่อยไปจนเกิดเป็นวิทยุกระจายเสียง

สำหรับเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงในยุคแรกเริ่มนั้นผู้ฟังจะต้องใช้ เครื่องฟังครอบไว้ที่หู เปิดฟังได้เฉพาะคนเดียว เครื่องรับในสมัยนั้นเป็นเครื่องรับวิทยุแร่ คุณภาพด้านเสียงจึงไม่สู้ชัดเจน เสียงเบา ทั้งยังแยกคลื่นของสถานีต่าง ๆ ไม่ค่อยจะได้อีกด้วย นักประดิษฐ์หลายคนพยายามค้นคิดวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในที่สุดนักวิทยาศาสตร์ชาวอังกฤษ ชื่อ เฟลมมิ่ง ได้ทดลองนำเอาหลอดไฟฟ้าที่เอ็ดสันเป็นผู้ค้นพบ มาดัดแปลงใช้กับเครื่องรับวิทยุแทนเครื่องวิทยุแบบแร่ คุณภาพของวิทยุกระจายเสียงจึงดีขึ้นตามลำดับ ทำให้ชาวโลกเริ่มรู้จักกับสิ่งประดิษฐ์ทันสมัยที่เรียกว่า "วิทยุกระจายเสียง" กันอย่างกว้างขวาง (ขวัญเรือน กิติวัฒน์. 2526 : 104)

2.3 วิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย

วิทยุกระจายเสียงในประเทศไทยมีวิวัฒนาการมาเป็นเวลาเกินกว่าครึ่งศตวรรษ สถานีวิทยุกระจายเสียงถาวรแห่งแรกของประเทศไทยคือ "สถานีวิทยุกรุงเทพฯ ที่พญาไท" ได้เปิดการส่งกระจายเสียงเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2473 โดยอัญเชิญกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชทานแก่พระบรมวงศานุวงศ์ฯ จากพระที่นั่งอัมรินทร์วินิจฉัยในพระบรมมหาราชวัง ต่อมาได้ย้ายสถานีเครื่องส่งวิทยุพญาไทไปรวมกิจการกับสถานีเครื่องส่งวิทยุที่ศาลาแดง ทว่าการกระจายเสียงโดยใช้ชื่อใหม่ว่า "สถานีวิทยุกรุงเทพฯ ที่ศาลาแดง 7 พีเจ" ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2479 หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้จัดตั้งสำนักงานโฆษณาการขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นกรมประชาสัมพันธ์) จึงโอนกิจการกองทะเบียนเครื่องรับวิทยุ เครื่องกระจายเสียงจากกรมไปรษณีย์โทรเลขไปขึ้นกับสำนักงานโฆษณาการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2482 และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเรียกสถานีวิทยุจากเดิมเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2484 หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา

กิจการวิทยุกระจายเสียงก็เริ่มขยายตัวมากขึ้นนับตั้งแต่สถานีวิทยุทดลอง 1 บ.ณ. ของกรมไปรษณีย์โทรเลขได้ดำเนินการส่งกระจายเสียงเมื่อ พ.ศ. 2489 เป็นต้นมา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2492 รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของวิทยุอย่างมากจึงอนุญาตให้หน่วยราชการอื่นตั้งสถานีวิทยุขึ้นได้

ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมากิจการวิทยุกระจายเสียงก็ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว มีหน่วยราชการทหารจัดตั้งสถานีวิทยุขึ้นอีกหลายสถานี และได้จัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงในรูปแบบของการค้าคือ สถานีวิทยุกระจายเสียง ททท. โดยบริษัทไทยโทรทัศน์ขึ้นเป็นแห่งแรก และแห่งเดียวตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2497 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2520 จึงได้ยุบมาอยู่ในความควบคุมขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยซึ่งมีชื่อย่อว่า "อสมท." (ณรงค์ สมพงษ์. 2535 : 304 - 305)

ปัจจุบันมีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยตั้งอยู่ในส่วนต่าง ๆ ทั่วทุกภาค ทั่วประเทศทั้งสิ้น 127 สถานี โดยเป็นสถานีในระบบเอ เอ็ม 53 สถานี และสถานีในระบบ เอพ เอ็ม 74 สถานี ส่วนสถานีอื่น ๆ ที่ไม่ได้สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ นั้น ในปัจจุบันมีอยู่ทั้งสิ้น 357 สถานี โดยเป็นสถานีในระบบเอ เอ็ม 136 สถานี สถานีระบบเอพ เอ็ม 210 สถานี และสถานีวิทยุเคลื่อนที่เฉพาะกิจกองทัพบก จำนวน 11 สถานี (กรมประชาสัมพันธ์. 2533 : 97)

2.4 จุดมุ่งหมายของการสื่อสารวิทยุกระจายเสียง

วิทยุกระจายเสียงมีจุดมุ่งหมายในการสื่อสารเช่นเดียวกับสื่อสารมวลชนอื่น คือ

1. เพื่อการส่งข่าวสาร การใช้วิทยุเป็นเครื่องมือส่งข่าวสาร เป็นจุดมุ่งหมายหลักมีมาตั้งแต่ที่มนุษย์ได้เริ่มค้นคว้าประดิษฐ์เครื่องมือนี้ขึ้นมา ด้วยเหตุผลเนื่องมาจากความต้องการเอาชนะเรื่องระยะทางในการส่งข่าวสารติดต่อกันในระยะไกล ในขั้นแรกมนุษย์ยังมิได้คิดถึงเรื่องการส่งถ่ายทอดความรู้และความบันเทิง จึงมีจุดมุ่งหมายหลักแต่เพียงการส่งข่าวสารถึงกันเท่านั้น การส่งข่าวสารทางวิทยุกระจายเสียงสถานีวิทยุกระจายเสียงจะพยายามสรรหาข่าวสาร ที่เพิ่งเกิดขึ้นเพื่อรายงานให้เพื่อนร่วมชาติ หรือเพื่อนร่วมโลกได้ทราบ ทำให้มนุษย์สามารถทราบชีวิตความเป็นอยู่ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในส่วนต่าง ๆ ของโลก เหตุการณ์บางอย่างอาจมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตน ระบบสื่อสารดาวเทียม ระบบไมโครเวฟ นับว่ามีส่วนช่วยให้การแพร่กระจายข่าวสารทางวิทยุเป็นไปอย่างรวดเร็ว

2. เพื่อการถ่ายทอดความรู้ การถ่ายทอดความรู้โดยใช้วิทยุกระจายเสียง นับได้ว่าทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในโลกวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความรู้ที่ได้รับจากวิทยุกระจายเสียงอาจแฝงมาในรูปแบบของข่าว เช่น ข่าวการค้นพบของนักวิทยาศาสตร์และนักประดิษฐ์หรือความรู้ที่มาจากรายการประเภทความรู้โดยตรง ก็นับว่าทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้ที่เป็นประโยชน์ได้ ในปัจจุบันสถานีวิทยุต่าง ๆ พยายามจัดให้มีรายการ

ประเภทส่งเสริมความรู้มากขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ แต่มักจะจัดในรูปแบบรายการสั้น ๆ หรือการ สอดแทรก เพื่อไม่ให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย

3. เพื่อให้ความบันเทิง การให้ความบันเทิงกับผู้ฟังนั้น ถึงแม้ว่าจะมีใช้ จุดมุ่งหมายเริ่มแรกของการวิทยุกระจายเสียง แต่การบันเทิงก็เป็นรายการหลักของสถานี วิทยุกระจายเสียงเป็นส่วนมาก สถานีวิทยุกระจายเสียงบางสถานีเห็นความสำคัญของการให้ การบันเทิงมาก จะจัดสรรเวลาให้สำหรับรายการข่าวเฉพาะตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหาร การวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์กำหนดเท่านั้น ทั้งนี้เพราะผู้ฟังส่วนใหญ่ นิยมรับฟัง รายการในรูปแบบการบันเทิงมากกว่ารายการบันเทิง ได้แก่ รายการละครภาพยนตร์ ดนตรี การแข่งขันกีฬา การตอบปัญหาชิงรางวัล เกมส์ต่าง ๆ เป็นต้น

4. เพื่อการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ การโฆษณามีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับประเทศที่มีการแข่งขันในการขายสินค้า สินค้าที่มีการโฆษณาย่อมได้เปรียบสินค้าที่ไม่มีการโฆษณา วิทยุเป็นสื่อสารมวลชนที่นิยมมาใช้เป็นสื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์มากอย่างหนึ่ง และสามารถเข้าถึงผู้ฟังได้มากกว่าสื่อสารมวลชนอื่น

จุดมุ่งหมายการสื่อสารด้วยวิทยุกระจายเสียงดังที่กล่าวมานี้ มิได้รวมไปถึง การสื่อสารด้วยวิทยุที่จำเพาะกิจ ดังเช่น วิทยุที่ใช้ในการจราจร การเดินเรือ การธุรกิจ การทหาร เป็นต้น ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้นมาตามลักษณะการใช้งาน (เสาวณีย์ สิกขามณฑิต. 2534 : 117 - 118)

2.5 ระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2518

ในปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงใด ๆ ก็ตาม การดำเนินงานต้องยึดหลักและ วัตถุประสงค์เดียวกัน ตามที่ระบุไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและ วิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2518 ดังนี้ (สุรินทร์ แปลงประสพโชค. 2533 : 91 - 92)

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2. ส่งเสริมนโยบายและประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ
3. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจและรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจซึ่งกันและกัน
5. เชิญชวนให้ประชาชนตอบโต้ศัตรู ตลอดจนลัทธิที่เป็นภัยต่อประเทศชาติ และมีความร่วมมือกับมิตรประเทศ
6. เป็นสื่อมวลชนที่ดีสำหรับสื่อข่าวทั่วไปและข่าวจากรัฐบาลไปสู่ประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกต้องโดยรวดเร็ว
7. สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เจ้าของสถานี หรือกิจการของทางราชการ
8. สนับสนุนเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ
9. ส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาไทยให้ดำรงอยู่ด้วยดี
10. ให้ความรู้และความบันเทิงแก่ประชาชนโดยชอบด้วยวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม
11. ร่วมมือกับนานาชาติในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรายการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อความเข้าใจอันดีต่อกัน

2.6 รูปแบบของรายการวิทยุ

การผลิตรายการวิทยุผู้จัดจะต้องพิจารณาให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของรายการนั้น ๆ ว่า จะจัดเพื่ออะไร จัดเพื่อใครและจะจัดอย่างไร หากมีความกระจ่างในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ก็จะง่ายต่อการตัดสินใจกำหนดรูปแบบในการเสนอรายการนั้น ๆ ในรายการเพื่อความรู้อาจจะจัดให้อยู่ในรูปแบบของบทความ สารคดี การสัมภาษณ์ การอภิปราย ฯลฯ ถ้าต้องการจัดเพื่อความบันเทิงก็อาจกำหนดรูปแบบเป็นละคร รายการเพลง เป็นต้น

และอาจนำเอาลักษณะน่าสนใจของหลาย ๆ รายการมารวมกันได้ (ณรงค์ สมพงษ์. 2535 : 313) ซึ่งรูปแบบของรายการวิทยุที่นิยมใช้กันทั่ว ๆ ไป มีดังนี้

1. รายการบทความ (Talk Program)
2. รายการสัมภาษณ์ (Interview Program)
3. รายการสนทนา (Conversation Program)
4. รายการอภิปราย (Discussion Program)
5. รายการสารคดี (Feature Program)
6. รายการนิตยสารทางอากาศ (Magazine Program)
7. รายการละครวิทยุ (Radio Drama)
8. รายการบรรยายเหตุการณ์ (Commentary Program)
9. รายการข่าว (News Program)
10. รายการเพลง (Music Program)

ซึ่งแต่ละรายการจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. รายการบทความ (Talk Program)

รายการบทความ เป็นรายการที่มีลักษณะเป็นแบบพูดคุยกันแบบหนึ่ง แต่เป็นรายการที่พูดคุยตามบทที่เขียนขึ้นเนื้อหาสาระสั้น ๆ มีความยาวตั้งแต่ 1 - 2 นาที ไปถึง 5 - 10 นาที หากใช้เวลามากเกินไปกว่านี้ความตั้งใจจะลดลงไปตามลำดับ และจะเกิดความน่าเบื่อหน่ายได้ ลักษณะเนื้อหาของรายการบทความอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าผู้ผลิตรายการจะเสนอรายการไปในแนวใด เช่น เสนอความรู้ และแนวความคิดที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง เกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่อาจนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น รายการเพื่อสุขภาพว่าด้วยการระวังรักษาฟัน รายการความรู้เพื่อการเกษตร ฯลฯ (ณรงค์ สมพงษ์. 2530 : 397) รูปแบบรายการบทความนี้เป็นรายการที่ผลิตได้ง่าย เสียเวลาน้อย เพียงแต่ผู้ผลิตรายการมีเนื้อหาเตรียมไว้พอเพียงพอ โดยเขียนข้อความให้เรียงตามลำดับ แล้วอ่านจากบทที่เตรียมไว้ให้พอดีกับเวลาที่มี การเขียนจะต้องเขียนให้เป็นแบบ

ภาษาพูดและผู้อ่านก็อ่านคำบรรยายเสมือนกับกำลังสนทนาอยู่กับผู้ฟังโดยตรง ต้องพูดให้เป็นธรรมชาติที่สุด และอาจจะสอดแทรกข้อความบางตอนเพื่อให้ผู้ฟังมีความเข้าใจยิ่งขึ้นก็ได้ ผู้พูดที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์มากอาจพูดได้โดยไม่ต้องอ่านตามบทหรือกำหนด เพียงหัวข้อก็สามารถจะพูดได้อย่างน่าฟัง รูปแบบรายการนี้จะต้องคำนึงถึงระยะความสนใจของผู้ฟังด้วย โดยเฉพาะถ้าผู้ฟังเป็นวัยเด็ก จะมีช่วงความสนใจสั้นกว่าผู้ใหญ่ ความน่าสนใจของเรื่องี่พูดก็มีส่วนช่วยให้ระยะความตั้งใจของผู้ฟังยาวนานขึ้น (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2534 : 120)

2. รายการสัมภาษณ์ (Interview Program)

รายการสัมภาษณ์ เป็นรายการพูดคุยกันในลักษณะการซักถามและตอบ ปัญหาหรือแสดงความคิดเห็นระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไป โดยมีผู้ซักถามคือ ผู้สัมภาษณ์คนหนึ่ง ส่วนผู้ตอบคำถามหรือผู้ถูกสัมภาษณ์จะมีกี่คนก็ได้ตามความเหมาะสม หน้าที่ของผู้สัมภาษณ์คือพยายามบอคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบหรืออธิบายให้มากที่สุด และทำหน้าที่สรุปให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้นหรือเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจได้ดีขึ้น

การดำเนินการสัมภาษณ์อาจทำได้ 3 วิธี คือ การสัมภาษณ์ออกอากาศโดยตรง การบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียงแล้วนำมาตัดต่อเทปเพื่อออกรายการภายหลัง และการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ (ณรงค์ สมพงษ์. 2530 : 395)

3. รายการสนทนา (Conversation Program)

รายการสนทนา เป็นรายการคุยกันระหว่างคนสองคนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งทั้ง 2 คน มีความคิดตรงกัน มีความรู้เท่ากัน หรือระหว่างเจ้าหน้าที่ของสถานีกับผู้ที่มีความรู้เรื่องนั้นโดยตรง หรือเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ผู้สนทนาจะให้ความคิดเห็นร่วมกันทั้ง 2 คน ซึ่งต่างจากรายการอภิปรายตรงที่การอภิปรายจะมีผู้ดำเนินการคอยบอคำถามและสรุปความคิดเห็นในเรื่องนั้นเป็นช่วง ๆ ไป ลักษณะรายการสนทนา ผู้ร่วมรายการจะช่วยเสริมความคิดเห็นและความเข้าใจให้กระจ่างชัดเจนขึ้น โดยมีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการสนทนาหรือดำเนิน

รายการ คอยควบคุมให้การสนทนาดำเนินไปตามขอบเขต นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เชื่อมโยง การสนทนาด้วย ก่อนเริ่มสนทนาควรมีการแนะนำผู้สนทนาว่าเป็นใคร มีความสำคัญอย่างไร และแจ้งให้ผู้ฟังทราบถึงขอบข่ายและความสำคัญของการสนทนา (ณรงค์ สมพงษ์. 2530 : 393) ความยาวของรายการสนทนาควรจะอยู่ในระหว่าง 5 - 10 นาที ถ้าเย็นเขื่อยมาก เกินไปจะทำให้หน้าเบื่อ (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2539 : 126)

4. รายการอภิปราย (Discussion Program)

รายการอภิปราย เป็นรายการที่ผู้ร่วมรายการมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ควบคุมให้การดำเนินไปตามขอบเขตที่ วางไว้ทำหน้าที่การอภิปราย เน้น หรือสรุปความคิดเห็นของผู้ร่วมอภิปรายเท่านั้น ต้องไม่ร่วม แสดงความเห็นในการอภิปรายด้วย ผู้อภิปรายอาจมีความเห็นตรงกันหรือขัดแย้งกันก็ได้ขึ้นอยู่กับ เหตุผลที่จะยกมาสนับสนุนความคิดของตน และเป็นที่น่าสนใจว่าถ้าความคิดเห็นของทุกคนตรงกันหมด การอภิปรายนั้นก็จะเป็นที่เบื่อที่สุด (ณรงค์ สมพงษ์. 2535 : 314) ฉะนั้นผู้จัดจะต้อง เลือกเรื่องที่น่าสนใจกำลังเป็นปัญหาถกเถียงกันรวมทั้งเลือกบุคคลเข้าร่วมอภิปราย และผู้ดำเนิน การอภิปรายที่เหมาะสมด้วย ซึ่งอาจจะเป็นตัวแทนของกลุ่มคน อาชีพหลาย ๆ กลุ่ม (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2539 : 127) สำหรับจำนวนผู้ร่วมอภิปรายไม่ควรเกิน 4 คน ถ้าจำนวนมาก เกินไปแต่ละคนอาจได้พูดน้อย หรือรายการอาจเย็นเขื่อยเกินไป (ณรงค์ สมพงษ์. 2535 : 314) ความยาวของรายการอภิปรายไม่ควรเกิน 15 - 20 นาที (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2539 : 127)

5. รายการสารคดี (Feature Program)

รายการสารคดี เป็นรายการที่เสนอเนื้อหาโดยใช้เทคนิคทางด้านเสียง หลายประการหรือทุกประการ โดยเน้นไปที่สถานการณ์จริง เสียงจริง สะท้อนประสบการณ์จริงที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น รายการสารคดี เป็นรูปแบบรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจ มากทั้งเด็กและผู้ใหญ่ รายการที่จัดได้ดีจะต้องเน้นความเป็นจริงให้มากที่สุด มีการบรรยายเป็น

ส่วนน้อยและใช้ความหลากหลายของเรื่องอย่างมีรสนิยม ประเด็นสำคัญที่ทำให้รายการสารคดีแตกต่างจากรายการอื่น คือ รายการสารคดีมีจุดมุ่งหมายเน้นเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้งหรือมีเพียงเรื่องเดียว แต่วิธีการนำเสนอมีหลายรูปแบบคละกันไป ทำให้รายการเกิดความหลากหลาย (Variety) ความยาวของสารคดี จะใช้เวลาประมาณ 15, 20 หรือ 30 นาที เป็นอย่างมาก ที่นิยมกันมากคือ 15 - 20 นาที (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2539 : 172) สารคดีนอกจากจะให้ความรู้แล้ว ยังให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังอีกด้วย การจัดทำสารคดีสามารถทำได้หลายประเภท คือ (ณรงค์ สมพงษ์. 2535 : 318 - 319)

- รายการสารคดีทั่วไป
- รายการสารคดีเชิงข่าว
- รายการสารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษ
- รายการสารคดีท่องเที่ยว

6. รายการนิตยสารทางอากาศ (Magazine Program)

รายการนิตยสารทางอากาศ เป็นรายการที่ผสมผสานเรื่องหลาย ๆ เรื่อง เข้าด้วยกันมาจากผู้นำเสนอหลายคน (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2539 : 182) หรือเป็นรายการที่รวมเอารายการหลาย หลายรูปแบบมาไว้ในรายการเดียวกัน จึงประกอบไปด้วยเรื่องย่อย ๆ หลาย ๆ เรื่อง มีหลายรส เรื่องต่าง ๆ อาจเป็นแนวเดียวกันหรือต่างกันได้ (ณรงค์ สมพงษ์. 2530 : 402) และเรื่องเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันมากบ้างน้อยบ้าง สามารถที่จะทำให้ออกมาเป็นเรื่องเดียวกันได้ มีลักษณะคล้ายนิตยสารประเภทหนึ่ง ซึ่งรวมหลายเรื่องเข้าอยู่ในฉบับเดียวกัน (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2534 : 120)

รายการนิตยสารทางอากาศแตกต่างกับสารคดีตรงที่ รายการสารคดีมีเนื้อหาเป็นเรื่องเดียวกันทั้งเรื่อง แต่รายการนิตยสารทางอากาศมีหลายเรื่องอยู่ในรายการเดียวกัน เป็นเรื่องสั้น ๆ ไม่ยาก ฟังเล่นเพลิน ๆ ไม่เจาะลึกเฉพาะเรื่องเหมือนกับรายการสารคดี จุดสำคัญของการเสนอรายการนิตยสารทางอากาศอยู่ที่การเชื่อมโยงรายการในแต่ละส่วนซึ่งมีเนื้อหาและรูปแบบต่าง ๆ กัน ให้มีความต่อเนื่องสอดคล้องกัน

รายการนิตยสารทางอากาศนี้มีการจัดทำได้หลายแบบ อาจจะเป็น รายการสัมภาษณ์ของคนหลายคนในรายการเดียวกันแล้วผู้จัดทำหน้าที่เชื่อมโยงความสำคัญของ เรื่อง ดังนั้นส่วนประกอบที่สำคัญของรายการแบบนี้ก็คือ แกนเรื่อง (Theme) บทเชื่อม (Link) และเพลงประกอบในรายการ (ณรงค์ สมพงษ์. 2530 : 402) ซึ่งอาจจะแบ่ง ประเภทของรายการนิตยสารได้ดังนี้

- นิตยสารข่าว
- นิตยสารเฉพาะเรื่อง
- นิตยสารเฉพาะกลุ่มผู้ฟัง
- นิตยสารหลากหลาย

7. รายการละครวิทยุ (Radio Drama)

ละครวิทยุ เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ โดยใช้เสียงเพียงอย่างเดียว ซึ่ง ผู้ฟังไม่สามารถมองเห็นรูปร่างหน้าตา ท่าทาง การแสดงออก หรือสถานที่ที่กำหนดฉากได้ นอกจากจะได้จินตนาการไปตามเสียงที่ได้ยินเท่านั้น การจัดรายการละครวิทยุนี้มุ่งหวังทั้งความบันเทิงและความรู้ โดยสอดแทรกความรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะรสนิยมความต้องการหรือสภาพ ปัญหาของกลุ่มผู้ฟัง รายการละครจะมีทั้งบทพูด บรรยาย เพลง และเสียงประกอบเพื่อให้เกิดความสมจริงสมจัง (เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. 2534 : 10)

8. รายการบรรยายเหตุการณ์ (Commentary Program)

รายการบรรยายเหตุการณ์ เป็นการผลิตรายการในสถานที่และเหตุการณ์ โดยเป็นผู้บรรยายหรือผู้เสนอรายการเป็นผู้เล่า หรือบรรยายสภาพการณ์และเหตุการณ์ อาจจะเป็นการบันทึกเทปหรือถ่ายทอดสดก็ได้ โดยมีเสียงในเหตุการณ์ร่วมในรายการด้วย เหตุการณ์ที่จะเสนอมี 2 เหตุการณ์ใหญ่ ๆ คือ (เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. 2534 : 9)

- การบรรยายสดจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น เช่น พิธีแรกนาขวัญ

ฯลฯ

- การบรรยายประกอบเสียงจากเหตุการณ์ซึ่งเป็นเหตุการณ์ปกติ เช่น การจราจรในกรุงเทพมหานคร

9. รายการข่าว (News Program)

รายการข่าว เป็นรายการที่จัดทำขึ้นเพื่อรายงานเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในวันหนึ่ง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังรู้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม อย่างไร รายการข่าวมี่ทั้งแบบที่เขียนให้ผู้อ่านอ่าน ตลอดจนถึงทักเสียงหรือรายงานเหตุการณ์มาเสนอให้ฟัง โดยอาจจะเสนอในรูปแบบการสรุปข่าว วิเคราะห์ข่าว หรือวิจารณ์ข่าวก็ได้ และรายการข่าวอาจแยกย่อยออกไปหลายประเภท (เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. 2534 : 8) เช่น ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวต่างประเทศ ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวกีฬา ข่าวการศึกษา ข่าวบันเทิง ฯลฯ

10. รายการเพลง (Music Program)

รายการเพลงหรือรายการดนตรี เป็นรายการที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟังเป็นหลัก อาจมีการแทรกสาระความรู้บ้างตามสมควร อาจเป็นสาระเกี่ยวกับเพลงหรือสาระอื่น ๆ ที่ผู้จัดคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง

รายการดนตรีมีทำกันอยู่ 2 ลักษณะ คือ แบบผู้ประกาศ ทำหน้าที่พูดประกาศชื่อเพลง แล้วเจ้าหน้าที่ควบคุมเสียงทำหน้าที่เปิดเพลง หรือผู้ประกาศเพลงและผู้เปิดเพลงเป็นบุคคลคนเดียวกัน ที่เรียกว่า Disc Jockey (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2534 : 121)

2.7 ข้อดีและข้อจำกัดของวิทยุ

ข้อดีของวิทยุ

อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกูล คุปรัตน์ (2521 : 47) ได้กล่าวถึงวิทยุกระจายเสียงว่ามีอิทธิพลต่อผู้ฟังดังนี้

1. เป็นสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดและเข้าถึงคนจำนวนมากที่สุด และเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ที่ใด วิทยุก็สามารถส่งไปได้ถึง การรับฟังหากำแพงก็กินไฟเพียงเล็กน้อย หรืออาจจะใช้ผ่านวิทยุเพียง 1 - 6 ก้อน ก็สามารถรับฟังได้แล้ว
2. เหมาะสำหรับผู้ที่มีเวลาว่างมาก ช่วยในการปรับปรุงสติปัญญาของผู้ฟังให้ฉลาดขึ้น แม้บ้านหรือคนทำงาน อาจจะใช้วิทยุเป็นเพื่อนได้เป็นอย่างดี หากมีความต้องการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง วิทยุก็มีรายการที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทั้งโดยตรง เช่น รายการของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และวิทยุศึกษา ส่วนที่เป็นความรู้โดยอ้อม เช่น การรักษาสุขภาพ การทำอาหาร ก็จะพบอยู่เป็นประจำในรายการวิทยุทั่ว ๆ ไป
3. เกิดจินตนาการด้วยตนเอง ทำให้สนุกกว่าการดูโทรทัศน์ ทั้งนี้เนื่องจากวิทยุใช้วิธีการบรรยายฉากหรือสถานที่ในเรื่องโดยการนำคำพูด ซึ่งช่วยทำให้เห็นภาพจนอย่างยิ่งใหญ่มหัศจรรย์ได้ ผิดกับโทรทัศน์ฉากทุกฉากจะต้องสร้างออกมาเป็นของจริง ๆ หรือใกล้ของจริง ความยิ่งใหญ่ฉากนั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นอย่างมาก ผิดกับวิทยุที่ใช้จ่ายเพียงคำบรรยายและเสียงประกอบ
4. สะดวกในการเคลื่อนที่หรือติดตัวไปฟังในที่ต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้เพราะวิทยุปัจจุบันมีระบบกระเป๋าหัวและมีขนาดเล็ก กินไฟน้อย ผู้ฟังสามารถนำติดตัวไปได้ทุกแห่ง ไม่ว่าจะกำลังขับรถ ท้ากับข้าว ท้าสวนอยู่ในสวน ก็สามารถนำวิทยุไปเปิดฟังได้ด้วย
5. มีอิทธิพลเหนือเด็กเป็นพิเศษ เช่น การเล่านิทาน และร้องเพลง ในการเรียนในห้องเรียนอาจนำรายการจากสถานีวิทยุ ในส่วนที่เป็นรายการทางการศึกษา มาใช้ประกอบการสอนของครูได้ จะช่วยให้บทเรียนของครูน่าสนใจขึ้น
6. มีอิทธิพลต่อการสอนภาษาเป็นอย่างมาก ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

บารุง สุขพรรณ (2522 : 3) ได้กล่าวถึงข้อดีของวิทยุกระจายเสียงไว้
ดังนี้

1. สามารถเข้าถึงเป้าหมายได้กว้างกว่าและสามารถเข้าถึงประชาชนบางคน
ที่สื่อประเภทวิทยุและโทรทัศน์เข้าไม่ถึง

2. ผู้ฟังมีความสุขเพลิดเพลินเหมือนมีส่วนร่วมกับการ

3. ราคาถูกกว่าโทรทัศน์มาก

4. เลือกรับฟังได้มากสถานีกว่าโทรทัศน์

5. ผู้ฟังรู้สึกว่าย้ายกับผู้ประกาศวิทยุมาขึ้นพูดอยู่ตรงหน้า

6. มีความรวดเร็วในการเสนอข่าว ทำให้คนฟังมีความเชื่อมั่นในข่าวสารจาก
วิทยุว่า เป็น Primary Facts คือ เป็นข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อจะติดตามหารายละเอียด
จากสื่อชนิดอื่นต่อไปได้

7. ทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกว่าได้ฟังเรื่องเดียวกันพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะทำให้เกิด
เพิ่มพูนความเชื่อมั่นในข่าวสารและคำแนะนำทางวิทยุขึ้น

8. วิทยุไม่ต้องการด้านเทคนิคมากเท่าโทรทัศน์ เพราะโทรทัศน์มีเทคนิคทาง
ภาพเพิ่มขึ้นไปอีก จึงเป็นภาระยุ่งยากกว่าวิทยุมาก

9. วิทยุต้องการคนทำงานน้อยกว่าโทรทัศน์

10. การรับฟังรายการวิทยุ ผู้ฟังสามารถรับฟังได้ตลอดเวลา เพราะใช้แต่
การได้ยินเท่านั้น

รายงานการสัมมนา เรื่อง สื่อมวลชนกับการพัฒนาการศึกษา ภาควิชาสัต
ศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2529 : 12) ได้สรุปคุณสมบัติของวิทยุกระจายเสียง
ที่ทำให้เป็นที่นิยม ดังนี้

1. ไม่ถูกจำกัดด้วยระดับการศึกษาของผู้ฟัง

2. ไม่จำกัดด้วยการขาดแคลนถนนและไฟฟ้า

3. ราคาถูก

4. เคลื่อนย้ายนำติดตัวไปได้ง่าย

5. สามารถฟังขณะที่กิจกรรมอื่นได้
6. ฟังคนเดียวหรือหลายคนได้
7. มีความจับใจ รวดเร็วในการเสนอข้อความ
8. เป็นสื่อที่น่าเชื่อถือ
9. เป็นสื่อที่จุดจินตนาการได้ดี
10. เป็นสื่อที่มีความใกล้ชิดกับผู้ฟัง

วิจิตร อวาทกุล (2534 : 87) ได้แนะนำถึงข้อดีของวิทยุ ดังนี้

1. ไปถึงประชาชนส่วนใหญ่มาก แม้ชนบทบางกลุ่มที่มีวิทยุอยู่แต่เข้าหมายหรือร่วม
อยู่ในวงการ

2. สามารถส่งข่าวสารได้ทันที รวดเร็วกว่าหนังสือพิมพ์และสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ
3. สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้น มีลักษณะพูดคุย บอกกล่าวกันในลักษณะที่เป็น

ธรรมชาติ

4. ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้การเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางอื่นได้ผลดียิ่งขึ้น
5. ใช้เวลาในการเตรียมไม่มาก
6. ประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสื่ออื่น ๆ
7. ช่วยกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวเพื่อรับบริการข่าวสารหรือเรื่องที่น่าสนใจจาก

สื่ออื่นต่อไป

ณรงค์ สมพงษ์ (2535 : 299) ได้กล่าวว่า วิทยุกระจายเสียงมีข้อดี ดังนี้

1. วิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ได้กว้างกว่าสื่อมวลชน
ประเภทอื่น ๆ เนื่องจากมีเครื่องส่งคลื่นวิทยุไปได้ไกลมากกว่าวิทยุโทรทัศน์
2. วิทยุกระจายเสียงมีความรวดเร็วในการเสนอข่าวสาร ทำให้คนฟังมีความ
เชื่อมั่นในข่าวสารจากวิทยุว่า เป็นข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่จะติดตามรายละเอียดจากสื่อชนิดอื่น ๆ
ต่อไป

3. การรับฟังรายการวิทยุไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ จะฟังเมื่อใด
ก็ได้ ตามความต้องการของผู้ฟังและสามารถพกพาเครื่องรับติดตัวไปไหนมาไหนได้โดยสะดวก

4. เครื่องรับวิทยุมีราคาถูก ประชาชนทั่วไปอยู่ในวัยที่จะหามาไว้ในครอบครองได้ ทำให้โอกาสที่ประชาชนจะเปิดรับสารมีมากกว่าสื่อมวลชนชนิดอื่น ๆ

5. การรับฟังวิทยุไม่ต้องอาศัยทักษะในการอ่าน ดังนั้น ผู้ฟังทั่ว ๆ ไปสามารถจะเข้าใจได้ดี วิทยุกระจายเสียงจึงเข้าถึงผู้ฟังได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย ผู้อ่านหนังสือไม่ออกก็รับฟังได้

อุดมศักดิ์ เวชราภรณ์ และคนอื่น ๆ (2537 : 124 - 125) กล่าวถึงข้อดีของวิทยุไว้หลายประการ ดังนี้

1. ข่าวสารที่เผยแพร่ทางวิทยุจะถึงผู้รับรวดเร็วมาก แม้ผู้รับจะอยู่ห่างไกลจากสถานีส่งมาก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นข่าวสด ข่าวด่วนที่สำคัญ ๆ ก็สามารถรายงานถึงประชาชนได้ทันทีทันใด

2. วิทยุสามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนเป้าหมาย (Coverage) ครอบคลุมบริเวณพื้นที่กว้างขวางมาก ทั้งในกรุงเทพฯ ต่างจังหวัด ป่าเขา ลานนาไพร และถิ่นทุรกันดารต่าง ๆ ในขณะที่สิ่งอื่นเข้าไม่ถึง

3. วิทยุเป็นสื่อที่ทำให้ความรู้สึกเป็นกันเองกับผู้ฟัง สร้างความรู้สึกใกล้ชิดเหมือนผู้พูดมาพูดอยู่ใกล้ตัว ผู้ฟังยังสามารถนำวิทยุพกติดตัวไปได้ทุกเวลาและทุกแห่งหน

4. วิทยุให้ความรู้สึกเร้าอารมณ์ และเป็นสื่อที่ชักจูงได้ง่าย เพราะสามารถนำคำพูดน่าเสียง จังหวะ สีลาที่เร้าอารมณ์สนุก เคียดแค้น ชิงชัง จนทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ตามไปด้วย

5. ผู้ฟังสามารถฟังวิทยุไปด้วยทำงานอื่นไปด้วยได้ ไม่ต้องใช้สมาธิในการอ่าน ดูเช่นสื่ออื่น ๆ

6. วิทยุเป็นสื่อที่น่าเชื่อถือตามความรู้สึกของประชาชนทั่วไป เพราะสถานีวิทยุส่วนใหญ่เป็นของทางราชการ และมีการกระจายเสียงเกี่ยวกับข่าวสารของทางราชการ รวมทั้งรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

7. วิทยุเข้าถึงประชาชนได้ ทุกระดับชั้น ไม่ว่าประชาชนจะรู้หนังสือหรือไม่ก็ตาม อีกทั้งเครื่องรับวิทยุยังมีราคาถูกมาก เมื่อเทียบกับสื่อบางประเภทและยังใช้งานได้นานอย่างคุ้มค่า

ข้อจำกัดของวิทยุ

วิจิตร อวระกุล (2534 : 87) ได้ให้ข้อแนะนำข้อจำกัดของวิทยุ ดังนี้

1. มีอิทธิพลหรือจูงใจได้เฉพาะผู้ที่สนใจข่าวสาร หรือผู้ที่มีความสามารถสติปัญญา ตลอดจนความอดทนที่จะฟังข่าวสารเข้าใจเท่านั้น
 2. ได้ฟังแต่เสียง ไม่เห็นภาพหรือการแสดง
 3. สืบได้ง่าย
 4. ไม่เหมาะที่จะเป็นการให้รายละเอียด และทำได้ยากเพราะใช้ภาษาพูด
 5. จำเป็นต้องใช้เทคนิค ความสามารถ ขานิชานาญเป็นพิเศษจึงจะได้ผล
- ณรงค์ สมพงษ์ (2535 : 300) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของวิทยุไว้หลายประการ

คือ

1. ผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียง ไม่สามารถย้อนกลับมาฟังรายการได้ใหม่ เมื่อฟังแล้วก็ผ่านไป ซึ่งต่างจากหนังสือพิมพ์ที่สามารถนำมาอ่านทบทวนได้หลายครั้ง และยังสามารถกลับมาอ้างอิงใหม่ได้
2. การติดต่อสื่อสารด้วยวิทยุกระจายเสียง เป็นการติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว (One-way Communication) คือ เมื่อผู้ฟังรายการมีปัญหาไม่เข้าใจ หรือต้องการทราบเรื่องใดเพิ่มเติมก็ไม่สามารถถามหรือติดต่อผู้จัดรายการได้ทันที ส่วนนักจัดรายการเองก็ไม่เห็นปฏิกิริยาของผู้ฟังว่ามีการตอบสนองต่อรายการของตนอย่างไร
3. ผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงได้ยินแต่เพียงเสียงอย่างเดียวจึงต้องใช้จินตนาการประกอบ ดังนั้น หากผู้จัดรายการพูดหรืออธิบายไม่ชัดเจน หรือผลิตรายการไม่มีคุณภาพแล้ว ผู้ฟังก็อาจเข้าใจผิดหรือเกิดความเบื่อหน่ายได้

อุดมศักดิ์ เวชราภรณ์ และคณะ (2537 : 125) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของวิทยุไว้หลายประการ คือ

1. วิทยุเป็นสื่อที่ไม่สามารถเสนอรายละเอียดเนื้อหาข่าวสารได้มาก และสลับซับซ้อนเหมือนหนังสือพิมพ์ เพราะวิทยุต้องใช้ภาษาพูดที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย

2. วิทยู เป็นสื่อที่ไม่มีความคงทนถาวร ถ้าผู้ฟังพลาดรายการไปก็ไม่สามารถจะรับฟังได้อีก
3. ถ้ามีข้อผิดพลาดจะแก้ไขได้ยาก เพราะผู้ฟังอาจจะไม่ได้มีโอกาสติดตามฟังการแก้ไขหลังจากที่ได้มีการเสนอข่าวที่มีข้อผิดพลาดไปแล้ว เพราะฉะนั้นจึงควรจะมีการตรวจทานข่าวสารให้ดีก่อนที่จะออกอากาศต่อประชาชน และผู้ที่ เป็นโฆษกก็ควรจะเป็นผู้ที่มีความระมัดระวังในการใช้คำพูด เพื่อไม่ให้ เกิดความเข้าใจผิด
4. ต้องฟังอย่างมีสมาธิจึงจะได้ใจความทั้งหมด
5. เป็นการสื่อสารทางเดียว (One-Way Communication) เมื่อผู้ฟังไม่เข้าใจเรื่องราว ก็ไม่สามารถถามได้

2.8 การเขียนบทรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับเด็ก

การเขียนสำหรับผู้รับสารที่อยู่ ณวัยเยาว์ มีหลักและวิธีการเขียนที่แตกต่างไปจากผู้รับสารในวัยอื่น มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาและเนื้อหาด้วยความระมัดระวัง ทั้งนี้ เพราะผู้รับสารในวัยเด็กมีโอกาที่จะถูกกระตุ้นนำชักจูงได้ง่ายกว่าวัยอื่น สื่อและสารจึงต้องมีภาษาและเนื้อหาเป็นที่ยอมรับของสังคม สื่อวิทยุกระจายเสียงถึงแม้จะเป็นสื่อที่ไม่ดึงดูดความสนใจ เหมือนกับวิทยุโทรทัศน์ แต่ก็ เป็นสื่อที่ผู้ฟังในวัยเด็กมีโอกาที่จะรับการสื่อสารได้ง่าย เนื่องจากเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงมีใช้กันอย่างกว้างขวางครอบคลุมพื้นที่มากกว่า และสามารถนำไปใช้ได้ทุกหนทุกแห่ง รายการวิทยุกระจายเสียงที่สร้างขึ้นสำหรับผู้ฟังกลุ่มนี้ ต้องไม่เป็นพิษเป็นภัยและให้ข่าวสารความรู้ในทางที่ผิด การเขียนรายการวิทยุสำหรับเด็กจึงทำได้ยากกว่ารายการประเภทอื่น

สมาคมกระจายเสียงของสหรัฐอเมริกา (National Association of Broadcasters - NAB) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดรายการวิทยุสำหรับเด็ก จึงได้กำหนดเกณฑ์ให้ผู้จัดรายการถือปฏิบัติ 3 ประการ คือ (Hyde. 1971 : 137)

1. รายการต้องห้ามให้ความสะอาดบริสุทธิ์เกิดขึ้นในจิตใจเด็ก ไม่ควรนำเอาเรื่องของการวิปริต การกลั่นแกล้ง หรือชิงดีชิงเด่น มาเล่าให้เด็กฟัง เพราะจะทำให้เด็กเห็นตัวอย่างที่ไม่ดี

2. รายการต้องห้ามแสดงถึงความน่าเกลียด น่ากลัว เพราะจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกหวาดผวา ความขลาดกลัว และทำให้เป็นคนขาดความเชื่อมั่น

3. รายการต้องห้ามเกี่ยวกับเรื่องราวไสยศาสตร์ เพราะจะทำให้เด็กเกิดความเชื่อเรื่องภูติผี ปีศาจ และเรื่องไร้สาระต่าง ๆ

การเขียนเรื่องสำหรับเด็กนั้นนอกจากการอ้างอิงแนวทางดังกล่าวทั้ง 3 ข้อแล้ว ควรเขียนให้มีลักษณะดังต่อไปนี้ (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2534 : 132)

1. เนื้อหาต้องมีความชัดเจน ใช้สำนวนที่เข้าใจง่ายรัดเยาะรัดรัดสั้น ๆ ถ้าเป็นการเขียนสำหรับเด็กควรเขียนย่อคำพูดให้บ่อย เพื่อให้เด็กเข้าใจ

2. ควรเขียนโดยมุ่งให้เด็กได้แสดงท่าทางประกอบ เพื่อสนองธรรมชาติของเด็กที่ชอบการเคลื่อนไหว ไม่ชอบอยู่นิ่ง

3. ไม่ควรเขียนให้มีตัวผู้แสดงมากเกินไป จะทำให้เด็กสับสน จากตัวแสดงที่ได้ทั้งหมด ทำให้คิดไม่ทัน ไม่เข้าใจเรื่อง

4. ควรแบ่งเนื้อหาของเรื่องออกเป็นตอน ๆ จะช่วยให้เด็กสามารถลำดับเรื่องราวได้ดี

5. เรื่องที่เขียนควรเป็นเรื่องราวที่อิงชีวิตจริง เช่น เกี่ยวกับบ้าน ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน สัตว์เลี้ยง จะทำให้สามารถสัมพันธ์เรื่องได้ง่าย

6. ควรผูกเรื่องให้สนุกสนานตลอดทั้งเรื่อง จะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจอย่างไม่ขาดตอน ไม่เบื่อ

7. การดำเนินเรื่องต้องไม่รวดเร็วจนเกินไป จนเด็กตามไม่ทัน

8. เนื้อหาของเรื่องต้องชัดเจน ไม่ซ้อนเร้น ซ้ำซ้อน ซ่อนเงื่อน

9. ความหมายของเนื้อหาควรขึ้นอยู่กับวัยของเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็กอายุไม่เกิน 6 ขวบ ควรเล่าเป็นนิทานง่าย ๆ และย่อคำพูดให้มาก แต่ถ้ากลุ่มเป้าหมาย

เป็นเด็กอายุ 6 - 9 ขวบ เด็กจะชอบฟังเรื่องเกี่ยวกับเทพนิยาย เรื่องราวจากวรรณคดี
ง่าย ๆ แต่ถ้าเป็นเด็กอายุ 9 - 12 ขวบ จะชอบฟังเรื่องโรดโฟน ลีกลับ เป็นต้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

3.1 ความหมายของความสนใจ

ได้มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของ "ความสนใจ" ไว้
ต่าง ๆ กัน เช่น

ดีวี่ (Dewey. 1959 : 66) กล่าวว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกชอบ
หรือความพอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แนวความคิดใดความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรม
หนึ่ง

กู๊ด (Good. 1973 : 311) ได้ให้ความหมายของความสนใจไว้ว่าความ
สนใจเป็นความรู้สึกชอบของคนเรา ที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีช่วงขณะหนึ่ง
หรืออาจจะมีถาวรต่อไปก็ได้ ขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคลนั้น โดยมีอิทธิพลจาก
ประสบการณ์ของเขาเอง

เพจจ์ และมาร์แชล (Page and Marshall. 1977 : 181) กล่าวว่า
ความสนใจ หมายถึงความประสงค์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมบางอย่าง เป็นอาการที่
จิตใจพุ่งเส็งกับการเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรืออาการสนุกสนานเพลิดเพลินใจในการ
ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2519 : 14) ให้นิยามความสนใจว่า หมายถึง
การแสดงออกซึ่งความรู้สึกชอบพอสิ่งหนึ่งสิ่งใดมากกว่าสิ่งอื่น บุคคลที่มีความสนใจในสิ่งใดนั้น
ต้องมีการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นแล้วมีการสนองตอบต่อการรับรู้ต่อสิ่งที่ตนรับรู้ สุดท้ายบุคคลนั้นก็
ยอมรับในคุณค่าของสิ่งที่ตนรับรู้เข้าไป

เสียง ชูสกุล (2526 : 26) กล่าวว่า ความสนใจคือ ความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากแสวงหา และเข้าร่วมกิจกรรมหนึ่ง ความรู้สึกชอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และหมายถึง จิตใจของบุคคลที่ผูกพัน หรือจดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความสนุกสนานเพลิดเพลินในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งใด ๆ

จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 36) ได้ให้ความหมายของความสนใจว่า หมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีความรักชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง พร้อมทั้งจะทำกิจกรรมที่สนใจด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ เพื่อให้สำเร็จตามความมุ่งหมายของตน

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 233) ได้กล่าวว่า ความสนใจ เป็นความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลแตกต่างกันเนื่องมาจากองค์ประกอบสำคัญ ๆ คือ ความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมที่แตกต่างกัน

จากความหมายที่นักการศึกษา และนักจิตวิทยาทั้งหลายให้ไว้ พอสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และความรู้สึกนั้นส่งผลทำให้บุคคลเกิดความพร้อมที่จะ เข้าร่วมกิจกรรม หรือกระทำการให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่มีต่อสิ่งนั้น ด้วยความเอาใจใส่ อยากรู้อยากเห็นและมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีชั่วขณะหนึ่ง หรืออาจจะมีถาวรต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการยอมรับในคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ

3.2 ลักษณะของความสนใจ

วนิช บรรจง และคนอื่น ๆ (2516 : 33) ได้สรุปลักษณะของความสนใจไว้เพื่อเป็นข้อสังเกตในการที่จะพัฒนาความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบให้เกิดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกหรือเจตคติที่เข้มข้นอยู่ในวงแคบ คือคนเราจะต้องมีความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นอย่าง ๆ ไป
2. ความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล คนหนึ่งอาจมีความสนใจต่อสิ่งหนึ่ง แต่คนอื่นอาจไม่สนใจต่อสิ่งนั้นเลยก็ได้

3. ความสนใจทำให้เราเอาใจใส่ต่อสิ่งที่เราสนใจ
4. เมื่อเกิดความสนใจต่อสิ่งใดแล้ว คนย่อมมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้น เช่น ต้องการอยากรู้ให้มากขึ้น ต้องการทำ เป็นต้น
5. คนย่อมมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย ถ้าคน ๆ นั้นมีความสนใจต่อสิ่งนั้น

นอกจากนี้ ทวี ท่อแก้ว และ อบรม สันนิบาต (2517 : 61) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมลักษณะบางอย่างที่นอกเหนือจากที่ วินิช บรรจง และคนอื่น ๆ กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในบุคคล เนื่องจากถูกชักนำโดยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
2. ความสนใจแต่ละบุคคลมีความเข้มข้นแตกต่างกัน
3. ความสนใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์
4. บุคคลย่อมมีความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป
5. ความสนใจอาจเป็นความรู้สึกชั่วขณะหรือตลอดไปก็ได้

ลักษณะของความสนใจที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้นี้ สรุปได้ว่า ความสนใจนั้นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ทุกคนอาจสนใจสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป สิ่งที่คนหนึ่งสนใจอาจไม่เป็นที่สนใจของอีกคนหนึ่ง ขณะเดียวกันระดับความสนใจของแต่ละคนก็แตกต่างกันไป

3.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดความสนใจ

จรินทร์ สุกุลถาวร (ม.ป.ป. : 61 - 62) กล่าวว่าไว้ว่า ความสนใจของบุคคลจะมีแตกต่างกันไป ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องดังนี้

ความสนใจเกิดขึ้นจากสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการ เช่น อยากรับเป็นคนเก่งก็ต้องพยายามสนใจบทเรียนเพื่อจะได้ทำให้ตนเองเข้าใจ และจะได้สอบได้ที่ 1

2. การเอาอย่างสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คนในหมู่คณะนิยมหรือสนใจ จะทำให้คนที่เข้ามาชมเกิดความรู้สึกตามไปด้วย เช่น เด็กส่วนมากเมื่อเห็นพ่อ แม่ ครูหรือเพื่อนชอบหรือสนใจสิ่งใดก็จะพลอยสนใจสิ่งนั้นตามไปด้วย
3. การอ่านหนังสือก็จะช่วยให้เกิดความรู้สึก เช่น การอ่านชีวประวัติของนักประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ก็จะทำให้ผู้อ่านนั้นมีความสนใจที่จะคิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ บ้าง
4. การศึกษาหรือการฝึกฝนอบรมความรู้ความสามารถในสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมจะทำให้เกิดความรู้สึกขึ้น แม้ว่าในตอนแรกนั้นยังไม่มีความรู้สึกเลย เช่น นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษ เมื่ออ่าน พูด ฟัง และเขียนได้ ก็จะมีความรู้สึกในวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น
5. ความแปลกประหลาด เมื่อได้พบเห็นสิ่งของที่แปลกประหลาด หรือไม่เคยพบเห็นมาก่อนก็จะทำให้เกิดความรู้สึกในสิ่งนั้นขึ้น เช่น เด็กที่ไม่เคยเห็นฮิปโป เมื่อได้ไปเที่ยวสวนสัตว์และได้ไปพบฮิปโปครั้งแรก จะเกิดความรู้สึกในตัวฮิปโปเป็นอย่างมาก

3.4 การวัดความรู้สึก

การวัดความรู้สึกให้ได้ผลถูกต้องแม่นยำที่สุดนั้นทำได้ยาก เพราะความรู้สึกของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม พัฒนาการทางร่างกาย สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Kurlock. 1955 : 189 - 192)

ฮอคส์ ลินด์ควิส และแมนน์ (Hawkes, Linndquist and Mann. 1963 : 328) ได้เสนอวิธีวัดความรู้สึก ไว้ 3 วิธี ดังนี้

1. การใช้แบบวัดความรู้สึก (Interest Inventories) โดยให้แสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ต่อข้อความต่าง ๆ ของแบบวัดความรู้สึก
2. การใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - ended Questionaire) โดยให้อิสระในการตอบคำถามต่าง ๆ ได้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน

3. การสัมภาษณ์ (Interviews) จะทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

เดวิส (Davis. 1964 : 160 - 161) ได้เสนอแนะเทคนิคในการวัดความสนใจไว้ดังนี้

1. ค้นหาสิ่งที่แต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 1- 2 ปีที่ผ่านมา ถ้าเขายอมสละเวลาว่างที่มีอยู่เพื่อทำในสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะก็แสดงว่าเขาสนใจในสิ่งนั้น
2. ค้นหาว่าแต่ละบุคคลมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด ถ้าเขามีความรู้ในเรื่องนั้นมาก ก็แสดงว่าเขาสนใจในเรื่องนั้น ทั้งนี้เพราะคนเราย่อมจำสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าที่ไม่สนใจ
3. ให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบต่อข้อความต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้

จะเห็นได้ว่า การวัดความสนใจสามารถทำได้หลายวิธี การที่จะนำวิธีใดวิธีหนึ่งไปใช้กับใครในสถานการณ์แบบใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ที่จะนำไปใช้สำหรับการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ ทั้งนี้เพราะสามารถใช้วัดกับบุคคลจำนวนมาก และทราบผลในเวลารวดเร็ว นอกจากนี้ เมท์เรนส์ และเลห์แมนน์ (Mehrens & Lehmann. 1978 : 218) ก็ได้พิสูจน์ยืนยันว่า การวัดความสนใจโดยใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่ดีที่สุด ง่ายและเชื่อมั่นที่สุด

3.5 ความสนใจของเด็ก

แคลปเปอร์ (Klapper. 1960 : 50) กล่าวว่าไว้ว่า บุคคลจะเลือกรับสารที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ และไม่รับสารที่ไม่ตรงกับทัศนคติหรือความคิดเห็นของตน ในการจัดรายการต่าง ๆ ผู้จัดย่อมมุ่งที่จะส่งสารไปยังผู้รับ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะทราบความสนใจของผู้ฟังที่เราต้องการจะส่งสารไปถึง เพื่อให้สารที่ส่งไปนั้นถูกใจ และทำให้ผู้รับรับสารนั้น ๆ

เด็กสนใจอะไร สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง สัตว์ เลี้ยง ต้นไม้ ของกิน อื่น ๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่เด็กสนใจ การพบเห็นสิ่งต่าง ๆ ก็เป็นเหตุจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจด้วย แต่อย่างไรก็ตาม เด็กที่มีเพศ และวัยต่างกันย่อมจะมีความสนใจไม่เหมือนกัน

เรื่องความสนใจของเด็กนี้ มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้หลายท่าน Ruth E. Hartley (Ruth E. Hartley, 1968 : 872 - 874) ได้อธิบายถึงความสนใจของเด็กวัย 10 - 15 ปี ซึ่งอยู่ในวัยก่อนวัยรุ่น และวัยรุ่น ไว้ว่าเด็กในช่วงก่อนวัยรุ่นนั้นชอบที่จะอยู่รวมกัน จับกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ชอบการผจญภัย เดินทางไปตั้งแคมป์นอนทั้งหญิงและชาย ส่วนใหญ่จะชอบกีฬากลางแจ้งทุกประเภท เนื่องจากเด็กวัยนี้สนใจที่จะอยู่กับเพื่อนฝูงและมีกิจกรรมกลุ่มมาก จึงทำให้เป็นวัยที่มีเวลาสำหรับครอบครัวลดน้อยลง แต่จะเริ่มมีความรับผิดชอบ สามารถช่วยเหลือช่วยเหลือบางสิ่งบางอย่างได้

วัยรุ่น เด็กในช่วงนี้เริ่มที่จะเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ดังนั้น จึงชอบที่จะมีอิสระในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ตาม แต่ยังเป็นวัยที่ติดเพื่อนและชอบร่วมกิจกรรมเพื่อนวัยเดียวกัน เรื่องกีฬา ชนิดต่าง ๆ ยังอยู่ในความสนใจของเด็กวัยนี้ การฟังเพลง วิทยุ เปิดแผ่นเสียง เป็นสิ่งโปรดปราน และเด็กชายในวัยรุ่นชอบเกี่ยวกับเรื่องเครื่องบินตกลูกมาก ส่วนเด็กหญิงก็นิยมการตัดเย็บเสื้อผ้าใส่เอง

นอกจากนี้ รัญจวน อินทรกำแหง (2520 : 60 - 66) ได้กล่าวถึงความสนใจของเด็กวัยต่าง ๆ ไว้ดังนี้

เด็กวัย 4 - 6 ปี มักชอบเรื่องนางฟ้า เทวดา นิทาน นิยายต่าง ๆ อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติของคน นก สัตว์ ต้นไม้ ชีวิต สิ่งแวดล้อม

วัย 7 - 8 ปี เป็นวัยที่ยังชอบนิทาน นิยายอยู่ ทั้งนิทานพื้นบ้าน ตำนานต่าง ๆ และจะสนใจเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบฟัง อยากรู้เรื่องราวของเด็กอื่นในวัยเดียวกันว่ามีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร ชอบเรื่องชวนคิด

วัย 9 - 10 ปี เป็นวัยที่สนใจเรื่องชีวประวัติ งานอดิเรก รวมทั้งเริ่มมีการบุชาวีรบุรุษ วีรสตรีอีกด้วย

วัย 11 ปี เด็กชายยังคงชอบเรื่องผจญภัย ลึกลับ การค้นคว้าประติษฐาน วิทยาศาสตร์ ตลอดจนเครื่องดนตรีกลไก เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง ธรรมชาติ และเริ่มชอบเรื่องเกี่ยวกับรัก ๆ ใคร่ ๆ บางครั้งก็ชอบอ่านนิยายผจญภัยอย่าง เด็กชายเช่นกัน

วัย 12 ปี เด็กชายชอบเรื่องที่มีการจบอย่างขมวดมมไว้ให้คิด ชอบการผจญภัย ประวัติศาสตร์ กีฬา ฯลฯ เด็กหญิงส่วนมากยังคงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ชอบเรื่อง รัก ๆ ใคร่ ๆ มากขึ้น เรื่องผจญภัยยังคงชอบอยู่ เริ่มอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ บางทีก็ชอบ เรื่องเกี่ยวกับอาชีพด้วย

วัย 13 ปี เด็กชายยังคงชอบเครื่องดนตรีกลไก แต่ให้ยุ่งยากซับซ้อนขึ้น ชอบเรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรก ความงามของร่างกาย เป็นต้น เด็กหญิงยังคงชอบอ่านนวนิยาย ของผู้ใหญ่ ไม่ชอบหนังสือที่เป็นหลักวิชามากนัก เริ่มชอบคำประพันธ์ บทละคร และยังคง ชอบเรื่องเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง

วัย 14 - 15 ปี เข้าสู่วัยรุ่นเต็มที่ เริ่มมีความสนใจฟังเสียงไปโนแนววง แนวนวงหนึ่งโดยเฉพาะ

วัย 16 - 17 ปี เริ่มเป็นผู้ใหญ่ขึ้น มีความสนใจ ความต้องการ และ รสนิยมเป็นของตนเอง เริ่มสนใจกับชีวิตอย่างผู้ใหญ่ สนใจกับเรื่องของโลก ของสังคม และปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ

ความสนใจของเด็กที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นล้วนเป็นสิ่งที่มิอิทธิพลต่อการจัดทํารายการ สำหรับเด็กทั้งสิ้น ดังนั้นหากผู้จัดทํารายการสำหรับเด็กได้ศึกษาสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจ งานเด็ก และสามารถจัดรายการที่เข้าถึงเด็กได้ ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดประโยชน์ตามมาเป็นอันมาก กล่าวคือ อาจใช้วิทยุกระจายเสียงที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ในการช่วยส่งเสริมพัฒนาเด็กได้ ทั้งนี้ เพราะเมื่อเด็กสนใจรับฟังรายการแล้ว เราสามารถสอดแทรกสิ่งที่ต้องการให้เด็กได้ทราบ เข้า ไปในรายการนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นผลดีมากกว่าการจัดรายการที่มีจุดมุ่งหมายที่จะให้สิ่งต่าง ๆ แก่ เด็กโดยตรง อันอาจทําให้เด็กเบื่อหน่าย เลิกฟังไปในที่สุด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ไพพร เล็กอุทัย (2513 : 102) ได้ทำการสำรวจรายการศึกษาทางวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยสอบถามความคิดเห็นจากครูและนักเรียนที่มีต่อรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ท.ท.ท. ภาคปกติวิทยุศึกษา และ 1 ป.ณ. ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สถานีวิทยุศึกษา จัดรายการการศึกษามากกว่ารายการทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูฟังวิทยุกระจายเสียงทุกวันในช่วงเวลา 5.00 - 7.00 น. และชอบฟังข่าวมากที่สุด และให้ความเห็นว่ารายการข่าว สารคดี ให้ความรู้ได้มากพอสมควร และเสนอแนะว่าควรเพิ่มรายการการศึกษาให้มากขึ้น ทางด้านนักเรียนนั้นฟังวิทยุกระจายเสียงในช่วงเวลา 17.00 - 21.00 น. ในช่วงวันจันทร์ถึงวันศุกร์

จุฑาทิพย์ บุญทรศนีย์ (2517 : 98 - 100) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ประชามติในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาประชาชน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา" ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ฟังส่วนใหญ่สนใจรายการสารคดี บทความเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญและข่าว รายการประเภทที่ให้ความรู้กลุ่มผู้ฟังต้องการให้เพิ่มสารคดีเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ บุคคลสำคัญ วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ สารคดีท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ การเกษตร รายการตอบปัญหาทางการแพทย์ รายการทางการศึกษา กลุ่มผู้ฟังส่วนมากโดยเฉลี่ยแล้วต้องการให้เพิ่มรายการเกี่ยวกับจิตวิทยา การแนะแนว

ชัยโรจน์ บุญญานวัตร (2519 : 50 - 53) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษาของประชาชนในภาคกลาง พบว่าประชาชนประมาณร้อยละ 75 ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงทุกวัน สำหรับรายการความรู้หรือสารคดีที่ประชาชนต้องการมากคือ รายการความรู้ทางการเมือง รองลงมาคือ รายการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เนื้อหาที่ประชาชนต้องการมาก คือ เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ต้องการมากที่สุด และความยาวของรายการ คือ

รายการที่มีความยาวมากกว่า 30 นาที และไม่เกิน 1 ชั่วโมง ส่วนเวลาที่ประชาชนฟังมากในวันต่าง ๆ ของสัปดาห์ คือ เวลาเช้าก่อน 7.00 - 9.00 น. และหัวค่ำตั้งแต่เวลา 18.00 - 20.00 น.

ปรีชา วิหคโต (2519 : 5) ได้ศึกษาความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษาของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าจุดมุ่งหมายในการรับฟังเพื่อการบันเทิงมากที่สุด รองลงมาเพื่อแก้เหงา โดยเลือกจากรายการที่รับฟังเป็นประจำ และรองลงมาคือ หมุนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรายการที่พอใจ

จิราภรณ์ สีหวงศ์ (2521 : 53 - 55) ได้สำรวจความสนใจของเด็กในการรับฟังรายการวิทยุที่จัดขึ้นสำหรับเด็ก โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นเด็กที่รับฟังรายการที่จัดขึ้นสำหรับเด็ก ณ สถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน จำนวน 530 ฉบับ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เด็กชอบรายการที่มีผู้ดำเนินรายการคนเดียว พูดแบบบรรยาย และมีดนตรีประกอบ และชอบฟังนิทานที่มีคนเล่าเพียงคนเดียว แต่ตัดเสียงประกอบการเล่น นอกจากนี้เด็กยังชอบรายการที่มีการแข่งขันตอบปัญหา ชอบที่จะมีโอกาสเข้าไปร่วมสนุกในรายการ และชอบฟังเพลงที่แต่งขึ้นสำหรับเด็ก โดยเฉพาะด้านเนื้อหาของรายการเด็กสนใจรายการที่ให้ความรู้มาก รายการข่าวและบันเทิงปานกลาง รายการโฆษณาให้ความสนใจน้อย ส่วนช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับฟัง ตั้งแต่วันจันทร์ - อาทิตย์ เด็กชอบที่จะฟังรายการในตอนเช้า 5.00 - 7.00 น. สำหรับวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดราชการ เด็กสนใจฟังรายการช่วงเวลา 7.00 - 9.00 น. และ 9.00 - 11.00 น. ด้วย ส่วนความยาวของรายการนั้น เด็กชอบรายการที่มีความยาว 1 ชั่วโมง

ปารุณ สุขพรรณ (2522 : 6) ได้ศึกษาพฤติกรรมการฟังข่าวสารวิทยุกระจายเสียงและผลต่อการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยุกระจายเสียงกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประชาชนร้อยละ 93.67 ฟังวิทยุทุกวันในช่วงเวลา 18.00 - 21.00 น. รองลงมาเป็นช่วงเวลา 6.00 - 9.00 น. โดยประชาชนให้ความนิยมรายการพูดคุยที่มีรายการสอดแทรกข่าวสลับเพลงลูกทุ่ง และรายการที่เป็นภาษาท้องถิ่น

สมโภชน์ รอดบุญ (2522 : 46 - 49) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงทางการศึกษาสำหรับโครงการศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการรายการความรู้ทางวิชาชีพมาก ส่วนรายการวิชาการประชาชนต้องการรายการการศึกษาทั่วไปและสังคมวิทยาเบื้องต้น สำหรับรายการสารคดีและความรู้ทั่วไป ประชาชนต้องการรายการสุขภาพและอนามัย รายการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ และรายการแนะนำกฎหมายสำหรับประชาชน ส่วนความยาวของแต่ละรายการนั้นประมาณ 30 นาที ช่วงเวลาของรายการที่สะดวกในการรับฟังคือ 18.00 - 20.00 น. วันเสาร์และวันอาทิตย์ แนวทางการจัดทำรายการควรมีรูปแบบเทคนิคการเสนอรายการแบบต่าง ๆ ผู้จัดรายการมีน้ำเสียงดี แต่ละรายการควรมีเพลงสั้น 5 - 10 นาที และรายการควรจบเป็นตอน ๆ โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก

สัมพันธ์ เทียนทอง (2525 : 89 - 91) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ฟังวิทยุในเขตภาคกลางเกี่ยวกับรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุศึกษา ปรากฏว่ารายการความรู้ที่ออกอากาศเผยแพร่เป็นประจำทุกวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รายการมิตรในเรือน ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ชรรมะประดับใจ ฯลฯ ได้รับความสนใจมาก ผู้ฟังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน สิ่งที่ผู้ฟังเห็นว่าเป็นอุปสรรค คือ เรื่องเวลาในการรับฟัง และส่วนใหญ่ให้ปรับปรุงด้านกำลังส่ง การรับฟังรายการวิทยุศึกษาสามารถรับฟังได้ทั้งระบบเอ เอ็ม และเอฟ เอ็ม และแทบทุกบ้านในเขตจังหวัดภาคกลางมีเครื่องรับวิทยุทั้งสิ้น

อรสา ศาสตราวุฒิจิ (2529 : 103 - 105) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของผู้ฟังรายการวิทยุศึกษา พบว่า ผู้ฟังวิทยุศึกษาต้องการให้เวลาที่ออกอากาศรายการต่าง ๆ คงเดิมแต่บางส่วนต้องการให้เปลี่ยนเวลาเป็นตอนดึก ผู้ฟังมีความต้องการให้ปรับปรุงและเพิ่มรายการความรู้และข่าวให้มากกว่าเดิม ต้องการให้มีการจัดเอกสารและเทปประกอบการฟังรายการความรู้และภาษาต่างประเทศ รายการที่ต้องการมากที่สุด คือ รายการตามตะวัน รายการความรู้ชุดต่าง ๆ รายการโลกสดใส และรายการภาษาต่างประเทศ ตามลำดับ

กรแก้ว พรหมจรรย์ประวัติ (2533 : 65 - 71) ได้วิเคราะห์รายการวิทยุเพื่อการศึกษาของสถานีวิทยุกระจายเสียง 5 แห่งในกรุงเทพมหานคร พบว่าในด้านวัตถุประสงค์

ของรายการคือ เพื่อเสนอสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ เนื้อหาที่นำมาเสนอในแต่ละรายการ ส่วนใหญ่จะตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้ฟัง รูปแบบการนำเสนอจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ มีผู้ดำเนินรายการ ในบางรายการจะมีผู้ดำเนินรายการคนเดียว บางรายการมีผู้ดำเนินรายการและวิทยากรร่วม การนำเสนอจะมีหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การบรรยาย การพูดคุย การสัมภาษณ์ การถามตอบ

รัชดา คลีสุนทร (2537 : 230) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของผู้ฟังรายการวิทยุศึกษาในช่วงเวลาที่ขยายออกอากาศเพิ่มเติมที่จัดโดยศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ" ผลปรากฏว่า รายการที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุศึกษา ได้แก่ รายการโลกสุดสัปดาห์ ศึกษาสนทนา วรรณกรรม สารคดี สอนภาษาอังกฤษ และ ช่วงเวลาการรับฟังส่วนใหญ่จะฟังระหว่างเวลา 12.00 - 15.00 น.

งานวิจัยต่างประเทศ

แวน (Whan. 1952 : 134) ได้สำรวจผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงในรัฐโอเรอวา ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความชอบของผู้ฟังรายการจากกลุ่มตัวอย่าง 9,215 ครอบครัว โดยใช้วิธีแบ่งช่วงอายุเป็น 3 ช่วง คือ 21 - 35 ปี 36 - 50 ปี และมากกว่า 50 ปีขึ้นไป และใช้วิธีการสัมภาษณ์รายการที่ชอบมากที่สุด 5 รายการ ผลปรากฏว่าผู้สูงอายุชอบฟังรายการข่าว รายการดนตรียุคเก่าและรายการศาสนา มากกว่าผู้มีอายุต่ำ ส่วนผู้มีอายุต่ำ (21 - 35 ปี) ชอบฟังรายการกีฬา รายการบอบบูล่า มิวสิค และรายการละครจบในตอนมากกว่าผู้สูงอายุ

ลาซาร์เฟลด์ (Larsarfeld. 1968 : 314 - 317) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผู้ฟังวิทยุกระจายเสียง โดยจัดตั้งโครงการ Princeton Project ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มผู้ฟังที่มีรายได้ต่ำ มีความรู้น้อย มักจะชอบฟังรายการเบา ๆ เช่น รายการบันเทิงต่าง ๆ
2. กลุ่มผู้ฟังที่มีรายได้สูง และความสนใจกว้างขวาง เห็นว่ารายการสำหรับผู้ฟัง

ที่มีความสามารถและมีรสนิยมระดับกลาง เป็นรายการที่น่าเบื่อหน่าย

3. กลุ่มผู้ฟังที่ชอบฟังรายการหนัก เช่น รายการข่าวและสารคดี เห็นว่าเนื้อหาของรายการมีความสำคัญกว่ารูปแบบของการเสนอรายการ

4. กลุ่มผู้ฟังที่ไม่ชอบอ่านเรื่องที่มีเนื้อหาหนัก จะไม่ชอบรายการวิทยุที่มีเนื้อหาหนักเช่นกัน

โซลแมน (Solman. 1974 : 24) ได้สำรวจเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุเพื่อการศึกษาของมวลชน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อจะทราบถึงประโยชน์ของการใช้วิทยุในการให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ซึ่งจะนำไปเสนอแนะในการจัดตั้งสถานีวิทยุในประเทศเอธิโอเปีย โดยศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ จดหมาย และการไปเยี่ยมแหล่งที่ใช้วิทยุจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศต่าง ๆ คือ แคนาดา บราซิล สหรัฐอเมริกา โคลัมเบียและอินเดีย จากการศึกษาพบว่า ประเทศต่าง ๆ ใช้รายการวิทยุเพื่อการศึกษาทั่วไปแก่ผู้ใหญ่ให้การศึกษาพิเศษ โดยจัดในรูปแบบของวิชาการต่าง ๆ และให้ความบันเทิง

จากเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังได้กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่าวิทยุยังเป็นสื่อที่น่าเชื่อถือ เข้าถึงผู้ฟังได้ทุกกระชั้น การจัดรายการวิทยุจึงควรคำนึงถึงสาระประโยชน์ที่ผู้ฟังจะได้รับและการผลิตรายการที่มีคุณค่า โดยเฉพาะวัยเด็กในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้จากสิ่งที่ได้ฟังอยู่เป็นประจำ ถ้าเด็กได้รับฟังรายการที่มีคุณภาพประโยชน์และเป็นรายการที่เด็กชอบก็จะส่งผลต่อการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมของเด็ก อันจะช่วยให้สังคมพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่ความก้าวหน้า ทั้งในด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และศิลปวัฒนธรรม การจัดรายการวิทยุสำหรับเด็กนักเรียนให้ได้ผลดีมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของผู้ฟังได้ นั้น จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาถึงพฤติกรรมการฟังวิทยุของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดรายการวิทยุที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยกำหนดเป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พึงวิทยุ จำนวน 117 โรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนทั้งสิ้น 165,195 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พึงวิทยุ จำนวน 960 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนเป็นกลุ่มโรงเรียน 8 กลุ่ม จำนวน 117 โรงเรียน
2. สุ่มโรงเรียน 1 โรงเรียน ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน โดยวิธีจับสลาก ได้จำนวน 8 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียน

สุรศักดิ์มนตรี โรงเรียนสารวิทยา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า โรงเรียนมัธยม
วัดนายโรง โรงเรียนมัธยมวัดดาวคะนอง และโรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม

3. สุ่มนักเรียนมาจำนวน 1 ห้องเรียน จากนักเรียนในแต่ละระดับชั้นของ
โรงเรียนที่ได้ในข้อ 2.

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่ต้องการ
2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ซึ่งแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นแบบเลือกตอบ
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการฟังวิทยุ เป็นแบบเลือกตอบ
 - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดความสนใจในการฟังรายการวิทยุ ซึ่งเป็น
แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ตาม
มาตราการวัดของ ลี เคิร์ท (ไพศาล หวังพานิช. 2526 : 149) คือ

ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ	มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ	มาก	ให้ 4 คะแนน
ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ	ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ	น้อย	ให้ 2 คะแนน
ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ	น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
 - ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบจัดอันดับ
3. นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอประธานคณะกรรมการ กรรมการควบคุมปริญญาโท
และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นายสุรินทร์ แปลงประสพโชค นางอรสา ศาสตราวุฒิจิ
และนางอรุณญา มิ่งเมือง เพื่อปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง

4. นำแบบสอบถามเฉพาะตอนที่ 3 ที่ได้แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจดูว่ามีคำถามข้อใดที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ แล้วจึงนำแบบสอบถามนั้นมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach, 1972 : 126) ซึ่งได้เท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เลือกไว้
2. ติดต่อกับโรงเรียนทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอใช้สถานที่ และวันที่จะนำแบบสอบถามมาให้แก่นักเรียนตอบ
3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักเรียน อธิบายรูปแบบของรายการวิทยุเพื่อทำความเข้าใจให้นักเรียนทราบก่อนที่จะให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมา ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 960 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 และ 2 มาแจกแจงความถี่ นำเสนอเป็นตารางแสดงจำนวน และค่าร้อยละ

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่ามาตราวจีให้คะแนน และหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลโดยใช้เกณฑ์ประเมินดังนี้

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายความว่า มีความสนใจน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีความสนใจน้อย

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีความสนใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีความสนใจมาก

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีความสนใจมากที่สุด

4. นำแบบสอบถามตอนที่ 4 ซึ่งเป็นแบบจัดอันดับมาตราวจีให้คะแนน ถ้าเลือกข้อใด เป็นอันดับ 1 ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2 ถ้าเลือกข้อใดเป็นอันดับ 2 ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1 จากนั้นนำค่าคะแนนของอันดับ 1 และอันดับ 2 ของแต่ละข้อมารวมกัน พิจารณาค่าคะแนนสูงสุด และรองลงมา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2531 : 59)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531 : 64)

2. ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1972 : 126)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่ฟังวิทยุจาก 8 โรงเรียน จำนวน 960 คน

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอโดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการฟังวิทยุ
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจในการฟังวิทยุ
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

หมายเหตุ การนำเสนอข้อมูลในตารางมีค่าบางค่ารวมแล้ว ไม่ครบจำนวน 960 เนื่องจากไม่ได้แสดงค่าที่ไม่ตอบ (Missing Value) ซึ่งจำนวนที่ไม่ตอบมีน้อยมาก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับชั้นและ เพศ

ระดับ	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 1	163	17.00	156	16.25	319	33.23
มัธยมศึกษาปีที่ 2	166	17.30	156	16.25	322	33.54
มัธยมศึกษาปีที่ 3	173	18.00	146	15.20	319	33.23
รวม	502	52.30	458	47.70	960	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 33.23 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 33.54 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 33.23 และกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง คือ นักเรียนชายร้อยละ 52.30 และนักเรียนหญิงร้อยละ 47.70

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการฟังวิทยุ

จากการสำรวจการฟังรายการวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมการฟังวิทยุ ดังแสดงในตาราง 2 - 13

ตาราง 2 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามความชอบในการฟังวิทยุ

ความชอบในการฟังวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชอบมาก	375	39.06
2. ชอบฟังปานกลาง	399	41.56
3. ฟังก็ได้ไม่ฟังก็ได้	186	19.38
รวม	960	100.00

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ชอบฟังวิทยุในระดับปานกลาง ร้อยละ 41.56 ชอบมาก ร้อยละ 39.06 และฟังก็ได้ไม่ฟังก็ได้ ร้อยละ 19.38

ตาราง 3 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามความถี่ในการฟังวิทยุ

ความถี่ในการฟังวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ฟังทุกวัน	406	42.29
2. ฟังสัปดาห์ละ 1 - 2 วัน	81	8.44
3. ฟังสัปดาห์ละ 3 - 4 วัน	168	17.50
4. ฟังวันจันทร์ - วันศุกร์	39	4.06
5. ฟังเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ	102	10.63
6. นาน ๆ ครั้ง	164	17.08
รวม	960	100.00

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความถี่ในการฟังวิทยุมากเป็นอันดับแรก คือ ฟังทุกวัน รองลงมาคือ ฟังสัปดาห์ละ 3 - 4 วัน และนาน ๆ ครั้ง ตามลำดับ ส่วนความถี่ในการฟังวิทยุ อันดับสุดท้าย คือ ฟังวันจันทร์ - วันศุกร์

ตาราง 4 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามช่วงเวลาในการฟังวิทยุ

วันจันทร์ - วันศุกร์

ช่วงเวลาในการฟังวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
1. 06.00 - 09.00 น.	97	10.13
2. 09.00 - 12.00 น.	24	2.51
3. 12.00 - 15.00 น.	41	4.28
4. 15.00 - 18.00 น.	173	18.06
5. 18.00 - 21.00 น.	361	37.68
6. 21.00 - 24.00 น.	229	23.90
7. หลัง 24.00 น.	33	3.44
รวม	958	100.00

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีช่วงเวลาในการฟังรายการวิทยุวันจันทร์ - วันศุกร์ มากเป็นอันดับแรก คือ ช่วงเวลา 18.00 - 21.00 น. รองลงมาคือ ช่วงเวลา 21.00 - 24.00 น. และช่วงเวลา 15.00 - 18.00 น. ตามลำดับ ส่วนช่วงเวลาในการฟังรายการวิทยุ อันดับสุดท้าย คือ 09.00 - 12.00 น.

ตาราง 5 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามช่วงเวลาในการฟังวิทยุ
วันเสาร์ - อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ

ช่วงเวลาในการฟังวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
1. 06.00 - 09.00 น.	73	7.60
2. 09.00 - 12.00 น.	141	14.69
3. 12.00 - 15.00 น.	144	15.00
4. 15.00 - 18.00 น.	151	15.73
5. 18.00 - 21.00 น.	177	18.44
6. 21.00 - 24.00 น.	219	22.81
7. หลัง 24.00 น.	55	5.73
รวม	960	100.00

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีช่วงเวลาในการฟังรายการวิทยุวันเสาร์ - อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ มากเป็นอันดับแรก คือ ช่วงเวลา 21.00 - 24.00 น. รองลงมาคือ ช่วงเวลา 18.00 - 21.00 น. และช่วงเวลา 15.00 - 18.00 น. ตามลำดับ ส่วนช่วงเวลาในการฟังรายการวิทยุ อันดับสุดท้าย คือ ช่วงเวลา หลัง 24.00 น.

ตาราง 6 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามเวลาในการฟังแต่ละครั้ง

เวลาที่ใช้ในการฟังวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประมาณ 15 นาที	73	7.60
2. ประมาณ 30 นาที	121	12.60
3. ประมาณ 1 ชั่วโมง	256	26.67
4. ประมาณ 2 ชั่วโมง	156	16.25
5. มากกว่า 2 ชั่วโมง	354	36.88
รวม	960	100.00

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เวลาในการฟังวิทยุแต่ละครั้งมากเป็นอันดับแรก คือ ฟังมากกว่า 2 ชั่วโมง รองลงมาคือ ฟังประมาณ 1 ชั่วโมง ส่วนเวลาในการฟังวิทยุ อันดับสุดท้ายคือ ฟังประมาณ 15 นาที

ตาราง 7 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามสาเหตุที่เลือกฟังรายการวิทยุ

สาเหตุที่เลือกฟังรายการวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ฟังแก้เหงา/ผ่อนคลายอารมณ์	658	68.54
2. ต้องการฟังรายการที่เป็นประโยชน์	28	2.92
3. เพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง	21	2.19
4. ฟังตามพ่อแม่	25	2.60
5. ฟังตามคำแนะนำของเพื่อน	2	0.21
6. หมุนคลื่นฟังไปเรื่อย ๆ	146	15.21
7. ชอบรายการหรือผู้จัดรายการ	80	8.33
รวม	960	100.00

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเลือกฟังรายการวิทยุเพื่อแก้เหงาหรือผ่อนคลายอารมณ์ มากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ หมุนคลื่นฟังไปเรื่อย ๆ ส่วนสาเหตุที่เลือกฟังรายการวิทยุ อันดับสุดท้ายคือ ฟังตามคำแนะนำของเพื่อน

ตาราง 8 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามกิจกรรมที่ท่าขณะรับฟังวิทยุ

กิจกรรมที่ท่าขณะรับฟังวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำการบ้าน	146	12.21
2. อ่านหนังสือ	24	2.50
3. รับประทานอาหาร	18	1.88
4. กำลังเดินทาง	78	8.12
5. พักผ่อน	613	63.85
6. ทำงานบ้าน	81	8.44
รวม	960	100.00

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่มักฟังวิทยุมากเป็นอันดับแรก คือ ขณะพักผ่อน รองลงมา คือ ฟังวิทยุขณะทำการบ้าน ส่วนกิจกรรมที่ท่าขณะฟังวิทยุ อันดับสุดท้ายคือ ฟังวิทยุขณะรับประทานอาหาร

ตาราง 9 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามลักษณะการดำเนินรายการ

ลักษณะการดำเนินรายการที่ชอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีผู้ดำเนินรายการคนเดียว	645	67.19
2. มีผู้ดำเนินรายการ 2 คน	154	16.04
3. มีผู้ดำเนินรายการหลายคน	161	16.77
รวม	960	100.00

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ชอบการดำเนินรายการที่มีผู้ดำเนินรายการคนเดียว รองลงมา คือ การดำเนินรายการที่มีผู้ดำเนินรายการหลายคน และมีผู้ดำเนินรายการ 2 คน

ตาราง 10 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามลักษณะผู้ดำเนินรายการที่ต้องการ

ลักษณะผู้ดำเนินรายการที่ต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
1. พูดมีสาระ ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์	192	20.00
2. พูดคุยเรื่องสนุกสนาน/ตลกขบขัน	660	68.75
3. พูดให้คำแนะนำปรึกษาได้	98	10.21
4. พูดแสดงความคิดเห็นส่วนตัว	10	1.04
รวม	960	100.00

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต้องการผู้ดำเนินรายการมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้ดำเนินรายการที่พูดคุยเรื่องสนุกสนาน/ตลกขบขัน รองลงมา คือ ผู้ดำเนินรายการที่พูดมีสาระ ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ ส่วนผู้ดำเนินรายการที่ต้องการอันดับสุดท้าย คือ ผู้ดำเนินรายการที่พูดแสดงความคิดเห็นส่วนตัว

ตาราง 11 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามวัยของผู้ดำเนินรายการที่ชอบ

วัยของผู้ดำเนินรายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. วัยใกล้เคียงกับตนเอง (15 - 20 ปี)	284	29.58
2. วัยรุ่นอายุมากกว่า (21 - 30 ปี)	605	63.02
3. วัยผู้ใหญ่ (30 ปีขึ้นไป)	71	7.40
รวม	960	100.00

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นชอบผู้ดำเนินรายการที่เป็นวัยรุ่นอายุมากกว่าตนเอง (21 - 30 ปี) มากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ชอบวัยใกล้เคียงกับตนเอง (15 - 20 ปี) และชอบอันดับสุดท้าย คือ วัยผู้ใหญ่ (30 ปีขึ้นไป)

ตาราง 12 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามความชอบในการฟังสถานีวิทยุ
ที่มีโฆษณา

ความชอบในการฟังสถานีวิทยุสื่อสาร	จำนวน	ร้อยละ
1. ชอบมาก	61	6.35
2. ชอบปานกลาง	410	42.71
3. ชอบน้อย	236	24.58
4. ไม่ชอบ	253	26.36
รวม	960	100.00

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ชอบฟังสถานีวิทยุที่มี
โฆษณา มีเพียงร้อยละ 6.35 ที่ชอบฟังสถานีวิทยุที่มีโฆษณาในระดับมาก ในระดับปานกลาง
รองลงมา คือ ไม่ชอบฟัง และชอบฟังน้อยตามลำดับ

ตาราง 13 ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามประเภทของรายการที่ชอบ

ประเภทของรายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ข่าว	14	1.46
2. ความรู้	30	3.12
3. สดขร/นิทาน	23	2.40
4. เพลง	739	76.98
5. กีฬา	84	8.75
6. บันเทิง	70	7.29
รวม	960	100.00

จากตาราง 13 พบว่า ประเภทของรายการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นชอบฟังมากเป็นอันดับแรก คือ รายการเพลง รองลงมา คือ กีฬาและบันเทิง ตามลำดับ ส่วนรายการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชอบฟังอันดับสุดท้าย คือ รายการข่าว

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจ

จากการสำรวจการฟังรายการวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสนใจในการฟังวิทยุ ดังตาราง 14 - 20

ตาราง 14 ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านจุดมุ่งหมายในการฟังวิทยุกระจายเสียง

จุดมุ่งหมายในการฟังวิทยุกระจายเสียง	M	S	อันดับ	ความสนใจ
1. เพื่อให้ได้รับข่าวสาร	3.36	.897	3	ปานกลาง
2. เพื่อให้ได้รับความรู้	3.53	.825	2	มาก
3. เพื่อให้ได้รับความบันเทิง	4.42	.767	1	มาก

จากตาราง 14 พบว่า จุดมุ่งหมายในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จุดมุ่งหมายอันดับแรก คือ ฟังเพื่อให้ได้รับความบันเทิง รองลงมา คือ ฟังเพื่อให้ได้รับความรู้ และฟังเพื่อให้ได้รับข่าวสาร

ตาราง 15 ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านเนื้อหาข่าว

เนื้อหาข่าว	M	S	อันดับ	ความสนใจ
1. ข่าวเศรษฐกิจ	2.62	.911	8	ปานกลาง
2. ข่าวการเมือง	2.72	.95	6	น้อย
3. ข่าวการทหาร	2.35	1.00	10	น้อย
4. ข่าวสังคม	2.98	.97	5	ปานกลาง
5. ข่าวธุรกิจ	2.46	.95	9	น้อย
6. ข่าวกีฬา	3.69	1.09	2	มาก
7. ข่าวการศึกษา	3.42	.95	3	ปานกลาง
8. ข่าวเกษตร	2.66	1.07	7	ปานกลาง
9. ข่าวบันเทิง	4.33	.84	1	มาก
10. ข่าวศิลป วัฒนธรรม	3.21	1.02	4	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า เนื้อหาข่าวที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจเป็นอันดับแรก คือ ข่าวบันเทิง รองลงมา คือ ข่าวกีฬา และการศึกษา ตามลำดับ ส่วนเนื้อหาข่าวที่สนใจอันดับสุดท้าย คือ ข่าวการทหาร

ตาราง 16 ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านรูปแบบการนำเสนอข่าว

รูปแบบการนำเสนอข่าว	M	S	อันดับ	ความสนใจ
1. อ่านข่าว	2.94	.95	7	ปานกลาง
2. รายงานข่าว	3.11	.95	4	ปานกลาง
3. วิเคราะห์ข่าว	3.11	1.08	5	ปานกลาง
4. วิจารณ์ข่าว	3.08	1.08	6	ปานกลาง
5. บรรยายเหตุการณ์	3.56	1.06	1	มาก
6. ข่าวประกอบเสียง	3.35	1.13	2	ปานกลาง
7. นิตยสารข่าว	3.16	1.07	3	ปานกลาง

จากตาราง 16 พบว่า รูปแบบการนำเสนอข่าวที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจเป็นอันดับแรก คือ การบรรยายเหตุการณ์ รองลงมา คือ ข่าวประกอบเสียง และนิตยสารข่าว ตามลำดับ ส่วนรูปแบบการนำเสนอข่าวที่สนใจ อันดับสุดท้าย คือ การอ่านข่าว

ตาราง 17 ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านเนื้อหารายการ
ความรู้

เนื้อหารายการความรู้	M	S	อันดับ	ความสนใจ
1. การเมือง	2.61	.92	12	ปานกลาง
2. การปกครอง	2.72	.92	11	ปานกลาง
3. เศรษฐกิจ	2.88	.95	9	ปานกลาง
4. สังคม ศิลปวัฒนธรรม	3.17	.99	8	ปานกลาง
5. การศึกษา	3.51	.95	4	มาก
6. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	3.63	1.04	2	มาก
7. ชลธรรมะ	2.38	1.00	14	น้อย
8. กฎหมายรัฐธรรมนูญ	2.56	.97	13	ปานกลาง
9. แนวทางการศึกษาและอาชีพ	3.34	1.03	5	ปานกลาง
10. สุขภาพอนามัย	3.53	1.03	3	มาก
11. ภาษาไทย	3.26	1.00	6	ปานกลาง
12. ภาษาต่างประเทศ	3.19	1.10	7	ปานกลาง
13. การจราจร	2.81	1.03	10	ปานกลาง
14. กีฬา	3.92	1.10	1	มาก

จากตาราง 17 พบว่า เนื้อหารายการความรู้ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สนใจเป็นอันดับแรก คือ กีฬา รองลงมา คือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
สุขภาพอนามัย และการศึกษา ตามลำดับ ส่วนเนื้อหารายการความรู้ที่สนใจ อันดับสุดท้าย
คือ ชลธรรมะ

ตาราง 18 ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านรูปแบบการนำเสนอรายการความรู้

รูปแบบรายการความรู้	M	S	อันดับ	ความสนใจ
1. บรรยาย	2.95	.97	6	ปานกลาง
2. บทความ	2.85	.90	7	ปานกลาง
3. พูดคุยกับผู้ฟัง	3.64	1.02	2	มาก
4. สันทนา	3.42	1.02	4	ปานกลาง
5. สัมภาษณ์	3.33	1.05	5	ปานกลาง
6. อภิปราย	2.74	.98	8	ปานกลาง
7. สารคดี	3.50	1.18	3	น้อย
8. ถาม - ตอบปัญหา	3.65	1.09	1	มาก

จากตาราง 18 พบว่า รูปแบบรายการความรู้ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจเป็นอันดับแรก คือ ถาม - ตอบปัญหา รองลงมา คือ พูดคุยกับผู้ฟัง และสารคดี ตามลำดับ ส่วนรูปแบบรายการความรู้ที่สนใจ อันดับสุดท้าย คือ อภิปราย

ตาราง 19 ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านเนื้อหารายการ
บันเทิง

เนื้อหารายการบันเทิง	M	S	อันดับ	ความสนใจ
1. เพลงไทยสากล	4.00	1.13	2	มาก
2. เพลงสากล	4.05	1.03	1	มาก
3. เพลงลูกทุ่ง	2.76	1.14	4	ปานกลาง
4. เพลงไทยเดิม	2.25	1.05	6	น้อย
5. เพลงพื้นบ้าน	2.31	1.07	5	น้อย
6. ละคร/นิทาน	3.28	1.24	3	ปานกลาง

จากตาราง 19 พบว่า เนื้อหารายการบันเทิงที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สนใจเป็นอันดับแรก คือ เพลงสากล รองลงมา คือ เพลงไทยสากล ส่วนเนื้อหา
รายการบันเทิงที่สนใจอันดับสุดท้าย คือ เพลงไทยเดิม

ตาราง 20 ความสนใจในการฟังวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านรูปแบบการนำเสนอรายการบันเทิง

รูปแบบรายการบันเทิง	M	S	อันดับ	ความสนใจ
1. ดนตรีจากแผ่น	3.83	1.08	1	มาก
2. การแสดงสด	3.74	1.09	2	มาก
3. การแสดงละคร/นิทาน	3.39	1.52	3	ปานกลาง
4. การอ่านวรรณกรรม	2.73	1.04	5	ปานกลาง
5. นิตยสารทางอากาศ	2.83	1.10	4	ปานกลาง

จากตาราง 20 พบว่า รูปแบบการนำเสนอรายการบันเทิงที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจเป็นอันดับแรก คือ ดนตรีจากแผ่น รองลงมา คือ การแสดงสด ส่วนรูปแบบการนำเสนอรายการบันเทิงที่สนใจ อันดับสุดท้าย คือ การอ่านวรรณกรรม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตาราง 21 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดรายการวิทยุ

รายการ	เลือกอันดับ 1		เลือกอันดับ 2		คะแนนรวม
	จำนวน	ค่าคะแนน	จำนวน	ค่าคะแนน	
1. ควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการจัดรายการมากขึ้น	86	172	132	132	304
2. มีโฆษณาให้น้อยลง	358	716	200	200	916
3. รายการบันเทิงควรมีสาระแทรกให้มากขึ้น	143	286	122	122	408
4. ควรเพิ่มรายการสำหรับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น	71	142	76	76	218
5. ควรสนับสนุนให้เยาวชนได้แสดงความสามารถทางวิทยุมากขึ้น	85	170	108	108	278
6. ควรเพิ่มรายการความรู้ที่มีประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น	101	202	135	135	337
7. ควรจัดรายการในช่วงเวลาที่เหมาะสม	83	166	150	150	316
8. อื่น ๆ ปรุประนุ	33	66	37	37	103

จากตาราง 21 จากการสำรวจรายการที่น่าจะปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงเป็นอันดับ 1 คือ มีโฆษณาให้น้อยลง และอันดับ 2 คือ รายการบันเทิงควรมีสาระแทรกให้มากขึ้น

สำหรับข้อปรับปรุงอื่น ๆ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการจัดรายการเพลง ผู้ดำเนินรายการควรจะพูดให้น้อยลง ควรพูดให้มีเนื้อหาสาระ กระชับ ไม่เป็นเยื่อ และใช้ภาษาที่เหมาะสม ควรจะเปิดเพลงให้มาก ไม่ควรพูดแทรกในขณะที่เปิดเพลงอยู่ ถ้าหากมีการตอบปัญหาพร้อมสนุกในรายการควรจะมีเพิ่มสายโทรศัพท์ให้มากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการให้ความสำคัญกับเด็กชั้นมัธยมศึกษาในด้านการศึกษาโดยผ่านสื่อรายการวิทยุ ผลของการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยสามารถเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้จัดรายการของสถานีวิทยุต่าง ๆ โดยทั่วไป งานกรณีจะศึกษาแนวทางเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบในการจัดรายการทางสถานีวิทยุของตนเองเพื่อจัดรายการให้สอดคล้องกับสภาพและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 117 โรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนทั้งสิ้น 165,195 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 960 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้สำรวจรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นกลุ่มโรงเรียน 8 กลุ่ม จำนวน 117 โรงเรียน
2. สุ่มโรงเรียน 1 โรงเรียน ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนโดยวิธีจับฉลาก ได้จำนวน 8 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โรงเรียนสารวิทยา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง โรงเรียนวัดดาวคะนอง และโรงเรียนจันทร์ประดิษฐ์ราชมวิทวิทยาคม
3. สุ่มนักเรียนมาจำนวน 1 ห้องเรียน จากนักเรียนในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนในข้อ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม เรื่องพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสู่วิทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร คำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่าและปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้นักเรียนตอบที่โรงเรียนและ เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับคำถามปลายเปิด และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของการปรับปรุงและแก้ไขในการจัดรายการวิทยุ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้จากการตอบ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาคั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

จากการที่ผู้วิจัย เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามทั้งหมด 960 ฉบับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1 - 3) และเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง คือ เป็นนักเรียนชายร้อยละ 52.30 และเป็นนักเรียนหญิงร้อยละ 47.70

2. พฤติกรรมการฟังวิทยุ

2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ ร้อยละ 41.56 ชอบฟังวิทยุในระดับปานกลาง และอีกร้อยละ 39.06 ชอบฟังวิทยุในระดับมาก

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 42.29 ฟังทุกวัน โดยฟังในวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 18.00 - 21.00 น. ร้อยละ 37.68 และฟังในวันเสาร์ - อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ เวลา 21.00 - 24.00 น. ร้อยละ 22.81

2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 36.88 ใช้เวลาในการฟังวิทยุแต่ละครั้งมากกว่า 2 ชั่วโมง และร้อยละ 26.67 ฟังประมาณ 1 ชั่วโมง

2.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.54 เลือกฟังวิทยุเพื่อแก้เหงาหรือผ่อนคลายอารมณ์ และร้อยละ 63.85 รับฟังวิทยุในขณะที่พักผ่อน

2.5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 67.19 ชอบให้มีผู้ดำเนินรายการคนเดียว ร้อยละ 68.75 ชอบให้ผู้ดำเนินรายการพูดคุยในเรื่องที่สนุกสนานหรือตลกขบขัน และร้อยละ 63.02 ชอบผู้ดำเนินรายการที่เป็นวัยรุ่นอายุมากกว่าตนเอง (21 - 30 ปี)

2.6 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.71 ชอบฟังสถานีวิทยุที่มีโฆษณาในระดับปานกลาง และอีกร้อยละ 26.36 ไม่ชอบฟัง ส่วนประเภทของรายการที่ชอบมากที่สุด เป็นรายการเพลง ร้อยละ 76.98

3. ความสนใจในการฟังวิทยุ

3.1 จุดมุ่งหมายในการฟังวิทยุของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อทำให้ได้รับความบันเทิงในระดับมาก อดยสนใจเนื้อหาข่าวบันเทิงมากเป็นอันดับหนึ่ง และชอบรูปแบบการบรรยายเหตุการณ์มากที่สุด

3.2 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจเนื้อหารายการความรู้เกี่ยวกับกีฬาเป็นอันดับหนึ่ง และชอบรูปแบบการถาม - ตอบปัญหามากที่สุด

3.3 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจเนื้อหารายการบันเทิงเกี่ยวกับเพลงสากลมากเป็นอันดับหนึ่ง และชอบรูปแบบดนตรีจากแผ่นมากที่สุด

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเห็นว่า น่าจะปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุ ดังนี้

4.1 ควรมีโฆษณาให้น้อยลง

4.2 รายการบันเทิงควรมีสาระแทรกให้มากขึ้น

4.3 ควรเพิ่มรายการความรู้ที่มีประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น

4.4 ควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการจัดรายการมากขึ้น

สำหรับข้อปรับปรุงอื่น ๆ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการจัดรายการเพลง ผู้ดำเนินรายการควรจะพูดให้น้อยลง ควรพูดให้มีเนื้อหาสาระ กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ และใช้ภาษาที่เหมาะสม ควรจะเปิดเพลงให้มากขึ้นและไม่ควรพูดแทรกในขณะที่เปิดเพลงอยู่ ถ้าหากมีการตอบปัญหาร่วมสนุกในรายการควรจะมีเพิ่มสายโทรศัพท์ให้มากขึ้น

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ชอบฟังวิทยุทุกวัน รองลงมา คือ ฟังสัปดาห์ละ 3 - 4 วัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุณาสตรีปัญญา (2522 : 91) ซึ่งได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหารายการวิทยุกระจายเสียง

กับความต้องการของประชาชนที่จบชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดลพบุรี พบว่า ผู้ฟังจะรับฟังรายการวิทยุทุกวัน รองลงมา คือ ฟังเกือบทุกวัน ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าวิทยุมีบทบาทอย่างยิ่งต่อชีวิตประจำวันของประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นสื่อมวลชนที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุดโดยสะดวก และด้วยเวลาอันรวดเร็วกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ประชาชนลงทุนไม่มากในการจัดซื้อเครื่องรับวิทยุ เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อการรับอื่น ๆ (รัชดา คลีสุนทร. 2537 : 3) วิทยุจึงเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมจากผู้ฟังอย่างแพร่หลาย

ในด้านการจัดรายการสำหรับเด็กนั้น เวลาที่ใช้จัดรายการก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน จากการสำรวจในวันจันทร์ - ศุกร์ เด็กชอบฟังรายการวิทยุในตอนกลางคืน 18.00 - 21.00 น. ซึ่งคงเป็นเพราะในช่วงเวลานี้เด็กทำการบ้านเสร็จแล้ว ต้องการฟังเพื่อพักผ่อน หรือผ่อนคลายอารมณ์ ในขณะที่วันเสาร์ - อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ เวลาฟังวิทยุของเด็กจะเปลี่ยนไปเป็นช่วง 21.00 - 24.00 น. เพราะเป็นวันหยุดเด็กไม่ต้องรีบตื่นไปโรงเรียนทำให้สามารถฟังรายการในช่วงดึกได้ เช่นเดียวกับ รุจีเรจ สพฤกษ์สันติ (2519 : 34) ที่ได้ศึกษาถึงความต้องการในเนื้อหาของรายการวิทยุเพื่อการศึกษาตลอดชีพ ในจังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนจังหวัดชลบุรีนิยมรับฟังรายการวิทยุในระหว่างช่วงเวลา 19.00 - 21.00 น. จะเห็นได้ว่าเวลาที่สนใจฟังวิทยุมีความใกล้เคียงกัน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นชอบให้ผู้ดำเนินรายการคนเดียว เป็นวัยรุ่นที่มีอายุมากกว่าตนเอง (21 - 30 ปี) และพูดคุยในเรื่องที่สนุกสนานหรือตลกขบขัน และชอบรายการเพลงมากที่สุด เช่นเดียวกับ จิราภรณ์ สีหวงศ์ (2521 : 54) ได้ทำการศึกษาถึงความสนใจของเด็กในการรับฟังรายการวิทยุที่จัดขึ้นเพื่อเด็ก พบว่า เด็กชอบผู้ดำเนินรายการคนเดียว แต่มีดนตรีประกอบการพูดของผู้ดำเนินรายการ

จากผลการศึกษาค้นคว้า บราคาญว่า เด็กชอบรายการที่มีหลายรสนหลายแบบซึ่งตรงกับที่ Philippe Bauchard (1952 : 112) ได้กล่าวไว้ว่า "รายการวิทยุสำหรับเด็กควรจะเป็นรายการที่มีเรื่องต่าง ๆ เปลี่ยนไปมาให้เด็กเบื่อ" ดังนั้นผู้ที่สนใจจะจัดรายการสำหรับเด็กควรจะคำนึงถึงเรื่องนี้

เด็กชอบที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในรายการ ชอบการแข่งขันตอบปัญหาชิงรางวัล ซึ่งผลการวิจัยนี้ตรงกับเรื่องความต้องการตามธรรมชาติของเด็กในข้อที่ว่า เด็กต้องการให้สังคมยอมรับ และเด็กต้องการความสำเร็จ ฉะนั้นนักจัดรายการจึงควรจัดช่วงเวลาของรายการไว้ให้เด็กมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของรายการด้วย

นอกจากนี้เป็นที่น่ายินดีว่าเด็กชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของเรานอกจากจะฟังวิทยุเพื่อหารับความบันเทิงแล้ว ยังให้ความสนใจฟังเพื่อหาความรู้อีกด้วย ดังนั้น การที่จะใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นเครื่องมือในการให้ความรู้เสริมแก่เด็ก เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของเด็กไทยเรา ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่สามารถทำได้

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้จัดรายการของสถานีวิทยุต่าง ๆ โดยทั่วไป ให้สอดคล้องกับสภาพและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ควรมีการศึกษาในกลุ่มประชาชนทั่วไปด้วย โดยส่งแบบสอบถามทั้งไปและกลับทางไปรษณีย์
3. ผู้ผลิต/ผู้จัดรายการควรมีการใช้ผลการศึกษาวิจัย เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจร่วมกับข้อมูลด้านอื่น ๆ ด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. การใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.
- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. จิตวิทยาการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีเดชา, 2528.
- กรแก้ว พรหมจรรย์. วิเคราะห์รายการวิทยุเพื่อการศึกษาของสถานีวิทยุกระจายเสียง 5 แห่งในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533. อุดสาเนา.
- ขวัญเรือน กิติวัฒน์. "วิทยุกระจายเสียง," วิวัฒนาการสื่อมวลชนไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พุทธบูชาการพิมพ์, 2526.
- จรรยา เอี่ยมสะอาด. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ และโดยวิธีสอนแบบบรรยาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2527. อุดสาเนา.
- จรินทร์ สกฤตถาวร. จิตวิทยาวัยรุ่นกับการศึกษา. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ม.ป.ป.
- จิราภรณ์ สีหงส์. ความสนใจของเด็กในการรับฟังรายการวิทยุที่จัดขึ้นเพื่อเด็ก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อุดสาเนา.
- จุมพล รอดคำดี. บทบาทสื่อวิทยุกระจายเสียงต่อการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- จุฑาทิพย์ บุญทรศนี. ประชามติในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับรายการวิทยุเพื่อการศึกษาประชาชนของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อุดสาเนา.

- ชัยโรจน์ บุญญาวัตร. ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษาของประชาชนภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.
- ณรงค์ สมพงษ์. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.
- _____. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2535.
- ทวี ท่อแก้ว และอบรม สันนิบาล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2517.
- บุญเกื้อ คารหาเวช. การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง. กรุงเทพฯ : เอสอาร์ พรินต์ติ้ง จำกัด, 2539.
- บำรุง สุขพรรณ. การศึกษาพฤติกรรมการรับฟังข่าวสารวิทยุกระจายเสียงและผลต่อการพัฒนาชนบทศึกษาเฉพาะกรณีวิทยุกระจายเสียง กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.
- ประชาสัมพันธ์, กรม. กฎหมายและระเบียบที่นำไว้ในวงการสื่อมวลชน. กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์, 2526.
- _____. 25 กุมภาพันธ์ วันวิทยุกระจายเสียงครบรอบ 60 ปี. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตและเผยแพร่เอกสาร กองวิชาการ กรมประชาสัมพันธ์, 2533.
- ปรีชา วิหคโต. การศึกษาความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษาของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ปวีณา จิตวิวัฒนา. การพัฒนาเด็ก เยาวชนและสตรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2535.

- ไพพร เล็กอุทัย. การสำรวจรายการการศึกษาทางวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดพระนคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อัดสำเนา.
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- ภาควิชาเรขาคณิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการสัมมนาสู่มวลชน
กับการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- รัชดา คลี่สุนทร. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ฟังรายการวิทยุศึกษาในช่วงเวลาที่ขยายออก
อากาศเพิ่มเติมที่จัดโดยศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2537. อัดสำเนา.
- รัญจวน อินทรกำแหง. วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
พิมพ์เนส, 2520.
- เริงฤทธิ์ แสงชื่อ. ความคิดเห็นของผู้เรียนวิชาชุดครูทางโปรแกรมที่มีต่อการรับฟังรายการเสริม
ความรู้วิชาชุดครู. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- รุจิเรข สพฤกษ์สันติ. การศึกษาความต้องการในเนื้อหาของรายการวิทยุเพื่อการศึกษาตลอดชีพ
ในจังหวัดชลบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
ศึกษาพร, 2531.
- วณิช บรรจง และคณะ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2516.
- วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช. สวนเด็ก. สงขลา : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, 2522.
- วิจิตร อวระกุล. เทคนิคการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โอเอส พรินติ้ง เฮ้าส์, 2534.
- สมบูรณ์ ชิตพงศ์. การประเมินหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของสถาบัน
ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

- อรสา ศาตระรุจิ. "วิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา," 25 กุมภาพันธ์ 2533 วันวิทยุกระจายเสียงครบรอบ 60 ปี. ศูนย์ผลิตและเผยแพร่เอกสาร กองวิชาการ กรมประชาสัมพันธ์, 2533.
- อดุลย์ อภินันท์ และสุภัทวดี อภินันท์. รายงานการวิจัย เรื่อง การรับฟังวิทยุกระจายเสียงของเยาวชนในชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2529.
- อุดมศักดิ์ เวชราภรณ์ และคนอื่น ๆ. การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิศิษฐ์การพิมพ์, 2537.
- โอบาส ตรีปัญญา. การศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาของรายการวิทยุกระจายเสียงกับความต้องการของประชาชนที่จบชั้นประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. การศึกษาหาแนวทางวางแผนใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ วารสารศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534. อัดสำเนา.
- Cronbach. Lee. Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed., New York : Harper and Row, 1972.
- Davis, Frederick B. Educational Measurement and Their Interpretation. California : Wadsworth Publishing Co., 1964.
- Dewey. John. Dictionary of Education. New York : Philosophical Library, 1959.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : Mc Graw-Hill Company, 1973.
- Hawkes, Herbert E., E.R. Lindquist, and C.R. Mann. The Construction and Use of Achievement Examination. Boston : Muffin Co., 1963.

- Hyde, Stuart W., Television and Radio Announcing. 2nd ed., Boston : Houghton Mifflin Company, 1971.
- Klapper, Joseph T. The Effect of Mass Communication. U.S.A. : The Free Press, 1960.
- Kwrllock, Elizabeth B. Adolescent Development. New York : McGraw-Hill Book company, 1955.
- Larsarfeld, Paul. A History of Instructional Technology. New York: Mc Graw - Hill Book Company, 1968.
- Mehrens, William A. And Irvin J. Lehmann. Standardized Test in Education. New York : Holt and Rinehart Inc., 1978.
- Ruth E. Hartley, "Children Grow Throu0h Play," The New Encyclopedia of Child Care and Guidance. New York : Doubleday & Company, Inc., 1968.
- Solman, Inquire. "The Application of Radio in Community Education in Ethiopia," Dissertaion Abstract International. (24): 2772; January, 1974.
- Page, G Terry and J.B. Thomas. International Dictionary of Education London : Kogan Page Limited, 1977.
- Phillipe Bauchard. The Child Audience. Paris : UNESCO, 1952.
- Whan, E.N. Broadcasting : Radio and Television. New York : Harper & Brothers, 1952.

ภาคผนวก

ครูท

ที่ ทม 1007/0379

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดน้อยนพคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักเรียน โดยขออนุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ทุกคน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ครูท

ที่ ทม 1007/0379

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักเรียน โดยขออนุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ทุกคน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ครูท

ที่ ทม 1007/0379

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักเรียน โดยขออนุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ทุกคน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ครุฑ

ที่ ทม 1007/0379

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนसारวิทยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักเรียน โดยขออนุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ทุกคน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ครูฯ

ที่ ทม 1007/0379

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ งานการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักเรียน โดยขออนุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ทุกคน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ครุฑ

ที่ ทม 1007/0379

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสู่วิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักเรียน โดยขออนุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ทุกคน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสู่วิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ครุฑ

ที่ ทม 1007/0379

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดาวคะนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในงานนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักเรียน โดยขออนุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ทุกคน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ครุฑ

ที่ ทม 1007/0379

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสู่วิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิลาศ เกื้อมี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักเรียน โดยขออนุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ทุกคน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสู่วิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

รายชื่อโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นประชากร

8 กลุ่มโรงเรียน จำนวน 117 โรงเรียน

กลุ่มที่ 1 : 15 โรงเรียน

1. สตรีวิทยา
2. เบญจมราชาลัย
3. มัชฌิมวัดเบญจมบพิตร
4. มัชฌิมวัดมกุฏกษัตริย์
5. โยธินบูรณะ
6. ราชวินิต มัชฌิม
7. วัดน้อยนพคุณ
8. วัดบวรนิเวศ
9. วัดราชบพิตร
10. วัดราชาธิวาส
11. วัดสังเวช
12. ศีลาจารย์พัฒน
13. สวนกุหลาบวิทยาลัย
14. สุวรรณสุทธาราม

กลุ่มที่ 2 : 13 โรงเรียน

1. วัดสุทธิวราราม
2. เจ้าพระยาวิทยาคม
3. เตรียมอุดมศึกษา
4. ไตรมิตรวิทยาลัย
5. เทพศิรินทร์

6. นนทรีวิทยา
7. พุทธจักรวิทยา
8. ยานนาเวศวิทยา
9. วัดสระเกษ
10. สตรีมหาพัฒนาราม
11. สตรีศรีสุริโยทัย
12. สายปัญญาในพระบรมราชูปถัมภ์

กลุ่มที่ 3 : 14 โรงเรียน

1. ราชดำริ
2. กุณนทีรุทธารามวิทยา
3. จันทรหุ่นบาเพ็ญ
4. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
5. ปทุมคงคา
6. ประชาราษฎร์อุปถัมภ์
7. พระโขนงพิทยาลัย
8. พิบูลประชาสรรค์
9. มัชฌิมวัดธาตุทอง
10. วชิรธรรมสาริต
11. ศรีพัฒนา
12. สายน้ำผึ้ง
13. สิริรัตนาร
14. สุรศักดิ์มนตรี

กลุ่มที่ 4 : 13 โรงเรียน

1. สารวิทยา
2. ดอนเมืองจตุรจินดา
3. ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
4. มักกะสันพิทยา
5. รัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน
6. ราชันนทาจารย์สามเสนวิทยาลัย 2
7. ราชวินิตบางเขน
8. ฤทธิยะวรรณาลัย
9. ศรีอยุธยา
10. สันติราษฎร์วิทยาลัย
11. สามเสนวิทยาลัย
12. สีกัน (วัดนันทน์เทวีอุบลมิ่ง)
13. หอวัง

กลุ่มที่ 5 : 22 โรงเรียน

1. สตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ
2. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
3. เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
4. เทพลีลา
5. เทพศิรินทร์ร่มเกล้า
6. นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
7. นวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา
8. นวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย
9. นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 มีนบุรี

10. นวมินทราชินูทิศ กรุงเทพมหานคร
11. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2
12. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4
13. บางกะปิ
14. บางกะปิสุขุมวิทพันธุ์อุบลรัตน์
15. พรตพิทยพยัต
16. มัชฌิมวัดบึงทองหลาง
17. มัชฌิมวัดหนองจอก
18. รัตนโกสินทร์สมโภช ลาดกระบัง
19. ลาดปลาเค้าพิทยาคม
20. เศรษฐบุตริบาใหญ่
21. สตรีวิทยา 2 ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
22. สตรีวิทยา 2 ม.ต้น

กลุ่มที่ 6 : 15 โรงเรียน

1. ชีโนรสวิทยาลัย
2. ทวีวัฒนา
3. นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
4. โปธิสารพิทยากร
5. มหรรณพาราม
6. มัชฌิมวัดสวนดุสิตาราม
7. มัชฌิมวัดนายโรง
8. วัดน้อยใน
9. วัดบวรมงคล
10. วัดปากน้ำพิทยาคม

11. วิมุตตยารามพิทยากร
12. สตรีวัตรระฆัง
13. สวนอนันต์
14. สุวรรณพลับพลาพิทยาคม
15. สุวรรณารามพิทยาคม

กลุ่มที่ 7 : 14 โรงเรียน

1. รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
2. แจงร้อนวิทยา
3. ธนบุรีวรเทพีพลารักษ์
4. บางปะกอกพิทยาคม
5. บางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุบถัมภ์"
6. พิตยาลงกรณ์พิทยาคม
7. มัชฌิมวัดดาวคะนอง
8. มัชฌิมวัดสิงห์
9. วัดพุทธบูชา
10. วัดราชโอรส
11. วัดอินทาราม
12. ศึกษานารี
13. ศึกษานารีวิทยา
14. อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

กลุ่มที่ 8 : 13 โรงเรียน

1. วัดประดู่ในทรงธรรม
2. จันทร์ประดิษฐ์รามพิทยาคม

3. ไซยฉิมพลีพิทยาคม
4. เตรียมอุดมศึกษา ทวีธาภิเศก 2
5. ทวีธาภิเศก
6. นवलนรติศวิทยาคม รัชมังคลาภิเศก
7. บัณฑิตวารคุณ
8. มัธยมวัดหนองแขม
9. ราชวินิตบางแคปานงา
10. ฤทธิรงค์รอน
11. วัดนवलนรติศ
12. วัดรางบัว
13. สตรีวัดอัสสรสวรรค์

ตัวอย่างแบบสอบถาม
เรื่อง
พฤติกรรมกรรการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตกรุงเทพมหานคร

- คำชี้แจง** แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน
 - ตอนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรการฟังวิทยุ
 - ตอนที่ 3 : ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจ
 - ตอนที่ 4 : ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. ระดับชั้นของนักเรียน

- () 1. มัธยมศึกษาปีที่ 1 () 2. มัธยมศึกษาปีที่ 2
 () 3. มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการฟังวิทยุ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

1. นักเรียนชอบฟังวิทยุมากน้อยเพียงใด

- () 1. ชอบมาก
 () 2. ชอบฟังปานกลาง
 () 3. ฟังก็ได้ไม่ฟังก็ได้

2. นักเรียนฟังรายการวิทยุสม่ำเสมอเพียงใด

- () 1. ฟังทุกวัน
 () 2. ฟังสัปดาห์ละ 1 - 2 วัน
 () 3. ฟังสัปดาห์ละ 3 - 4 วัน
 () 4. ฟังวันจันทร์ - ศุกร์
 () 5. ฟังเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ
 () 6. นาน ๆ ครั้ง

3. ช่วงเวลาที่นักเรียนฟังรายการวิทยุวันจันทร์ - วันศุกร์มากที่สุด

- () 1. 06.00 - 09.00 น. () 2. 09.00 - 12.00 น.
 () 3. 12.00 - 15.00 น. () 4. 15.00 - 18.00 น.
 () 5. 18.00 - 21.00 น. () 6. 21.00 - 24.00 น.
 () 7. หลัง 24.00 น.

4. ช่วงเวลาที่นักเรียนฟังรายการวิทยุวันเสาร์ - วันอาทิตย์ หรือวันหยุดราชการมากที่สุด

- () 1. 06.00 - 09.00 น. () 2. 09.00 - 12.00 น.
 () 3. 12.00 - 15.00 น. () 4. 15.00 - 18.00 น.
 () 5. 18.00 - 21.00 น. () 6. 21.00 - 24.00 น.
 () 7. หลัง 24.00 น.

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

5. นักเรียนใช้เวลาฟังวิทยุแต่ละครั้งนานเท่าใด

- () 1. ประมาณ 15 นาที
 () 2. ประมาณ 30 นาที
 () 3. ประมาณ 1 ชั่วโมง
 () 4. ประมาณ 2 ชั่วโมง
 () 5. มากกว่า 2 ชั่วโมง

6. สาเหตุที่นักเรียนเลือกฟังรายการวิทยุมากที่สุด

- () 1. ฟังแก้เหงา/ผ่อนคลายอารมณ์ 4
 () 2. ต้องการฟังรายการที่เป็นประโยชน์ 5
 () 3. เพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง 6
 () 4. ฟังตามพ่อ แม่ 7
 () 5. ฟังตามคำแนะนำของเพื่อน 8
 () 6. หมุนคลื่นฟังไปเรื่อย ๆ 9
 () 7. ชอบรายการหรือผู้จัดรายการ 10

7. นักเรียนฟังรายการวิทยุในขณะใดมากที่สุด

- () 1. ทำการบ้าน 9
 () 2. อ่านหนังสือ 9
 () 3. รับประทานอาหาร 10
 () 4. กำลังเดินทาง 11
 () 5. พักผ่อน 12
 () 6. ทำงานบ้าน 13

8. นักเรียนชอบการดำเนินรายการลักษณะใด

- () 1. มีผู้ดำเนินรายการคนเดียว
 () 2. มีผู้ดำเนินรายการ 2 คน
 () 3. มีผู้ดำเนินรายการหลายคน

9. นักเรียนต้องการผู้ดำเนินรายการที่มีลักษณะอย่างไร

- () 1. พูดมีสาระ ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์
- () 2. พูดคุยเรื่องสนุกสนาน/ตลกขบขัน
- () 3. พูดให้คำแนะนำปรึกษาได้
- () 4. พูดแสดงความคิดเห็นส่วนตัว

10. นักเรียนชอบผู้ดำเนินรายการวัยใด

- () 1. วัยใกล้เคียงกับตนเอง (15 - 20 ปี)
- () 2. วัยรุ่นอายุมากกว่า (21 - 30 ปี)
- () 3. วัยผู้ใหญ่ (30 ปีขึ้นไป)

11. นักเรียนชอบฟังสถานีวิทยุที่มีโฆษณามากน้อยเพียงใด

- () 1. ชอบมาก
- () 2. ปานกลาง
- () 3. ชอบน้อย
- () 4. ไม่ชอบ

12. นักเรียนชอบฟังรายการประเภทใดมากที่สุด

- () 1. ข่าว
- () 2. ความรู้
- () 3. ละคร/นิทาน
- () 4. เพลง
- () 5. กีฬา
- () 6. บันเทิง

ตอนที่ 3 : ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่งตามที่นักเรียนต้องการมากที่สุด
ตามลำดับ (กรุณาตอบทุกข้อ)

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการพึงวิทยุกระจายเสียงเพื่ออะไร					
1. เพื่อให้ได้รับข่าวสาร					
2. เพื่อให้ได้รับความรู้					
3. เพื่อให้ได้รับความบันเทิง					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2) เนื้อหาของข่าวที่นักเรียนสนใจ					
1. ข่าวเศรษฐกิจ					

ขอสงวนลิขสิทธิ์ในสิ่งพิมพ์นี้

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ข้าราชการเมือง					
3. ข้าราชการทหาร					
4. ข้าราชการสังคม					
5. ข้าราชการธุรกิจ					
6. ข้าราชการกีฬา					
7. ข้าราชการศึกษา					
8. ข้าราชการเกษตร					
9. ข้าราชการบันเทิง					
10. ข้าราชการศิลปวัฒนธรรม					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
รูปถ่าย					
3) รูปแบบการนำเสนอข่าวที่นักเรียนสนใจ					
10 1. อ่านข่าว					
15 2. รายงานข่าว					
16 3. วิเคราะห์ข่าว					
17 4. วิจัยข่าว					
18 5. บรรยายเหตุการณ์					
6. ข่าวประกอบเสียง					
7. นิตยสารข่าว					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3) เนื้อหารายการความรู้ที่นักเรียนสนใจ					
19 1. การเมือง					
20 2. การปกครอง					
21 3. เศรษฐกิจ					
22 4. สังคม ศิลปวัฒนธรรม					
23 5. การศึกษา					
24 6. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม					
25 7. ธรรมะ					
26 8. กฎหมายรัฐธรรมนูญ					
27 9. แผนแนวการศึกษาและอาชีพ					
28 10. สุขภาพอนามัย					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. ภาษาไทย					
12. ภาษาต่างประเทศ					
13. การจรรยาจร					
14. กีฬา					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5) รูปแบบการนำเสนอรายการความรู้ที่นักเรียนสนใจ					
1. บรรยาย					
2. บทความ					
3. พูดคุยกับผู้ฟัง					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3/0 4. สนทนา					
7/7 5. สัมภาษณ์					
3/5 6. อภิปราย					
4/0 7. สารคดี					
4/0 8. ถาม-ตอบปัญหา					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6) เนื้อหารายการบันเทิงที่นักเรียนสนใจ					
4/ 1. เพลงไทยสากล <i>90.5 2015 2015</i>					
4/ 2. เพลงสากล					
4/ 3. เพลงลูกทุ่ง					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. เพลงไทยเดิม					
5. เพลงพื้นบ้าน					
6. ละคร/นิทาน					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7) รูปแบบการนำเสนอรายการบันเทิงที่นักเรียนสนใจ					
47 1. ดนตรีจากแผ่น					
48 2. การแสดงสด					
49 3. การแสดงละคร/นิทาน					
50 4. การอ่านวรรณกรรม					
51 5. นิตยสารทางอากาศ					

ตอนที่ 4 : ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- นักเรียนคิดว่ารายการวิทยุที่นักเรียนฟังอยู่ปัจจุบันนี้ ควรปรับปรุงและแก้ไขอย่างไรบ้าง
ให้นักเรียนเลือกมาเพียง 2 ข้อ แล้วใส่

หมายเลข 1 หน้าข้อที่เห็นว่า ควรปรับปรุงเรื่องนั้นมากที่สุดเป็นอันดับแรก

หมายเลข 2 หน้าข้อที่เห็นว่า ควรปรับปรุงเรื่องนั้นรองลงมา

- 1. ควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการจัดรายการมากขึ้น
- 2. มีโฆษณาให้น้อยลง
- 3. รายการบันเทิงควรมีสาระแทรกให้มากขึ้น
- 4. ควรเพิ่มรายการสำหรับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น
- 5. ควรสนับสนุนให้เยาวชนได้แสดงความสามารถทางวิทยุมากขึ้น
- 6. ควรเพิ่มรายการความรู้ที่มีประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น
- 7. ควรจัดรายการในช่วงเวลาที่เหมาะสม
- 8. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
-
-
-

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นายสุรินทร์ แบลงประสพโชค เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 8
 ปฏิบัติราชการ ผู้อำนวยการศูนย์ประสาน
 มวลชนสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์

2. นางอรสา ศาสตร์ระรุจิ นักวิชาการศึกษา 8
 หัวหน้าสำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา
 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ
 เทคโนโลยี (สสวท.)

3. นางอรัญญา มีงเมือง นักวิชาการศึกษา 8
 ส่วนวิทย์เพื่อการศึกษา
 ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
 กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวดวงเดือน วงษ์ทอง
วัน เดือน ปีเกิด 18 สิงหาคม 2506
ภูมิลำเนา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
ที่อยู่ปัจจุบัน 100/92 หมู่บ้านดวงแก้ว ถนนสุขาภิบาล แขวงลาดพร้าว
เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2522 สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จากโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
- พ.ศ. 2524 สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
จากโรงเรียนนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
- พ.ศ. 2528 สำเร็จหลักสูตรปริญญาตรีศิลปศาสตร์บัณฑิต (การสื่อสารมวลชน)
จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พ.ศ. 2542 สำเร็จหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2530 นักวิชาการศึกษา ระดับ 3 ฝ่ายวิทยุเพื่อการศึกษาประชาชน
ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
- พ.ศ. 2532 นักวิชาการศึกษา ระดับ 4 ฝ่ายวิทยุเพื่อการศึกษาประชาชน
ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
- พ.ศ. 2537 นักวิชาการศึกษา ระดับ 5 ฝ่ายวิทยุเพื่อการศึกษาประชาชน
ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
- พ.ศ. 2539 หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ 5
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

พฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ดวงเดือน วงษ์ทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา
เมษายน 2542

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสารต่อสื่อวิทยุของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร จาก 8 โรงเรียน จำนวน 960 คน
โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป SPSS-PC+

ผลการศึกษากการวิจัยพบว่า

ด้านพฤติกรรมการฟัง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 42.29 ฟังวิทยุทุกวัน ช่วงเวลาที่ฟังวิทยุ
วันจันทร์ - วันศุกร์ มากที่สุด เวลา 18.00 - 21.00 น. ในขณะที่วันเสาร์ - อาทิตย์
หรือวันหยุดราชการ ฟังเวลา 21.00 - 24.00 น. มากกว่าเวลาอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะใช้เวลา
ในการฟังมากกว่า 2 ชั่วโมง สาเหตุที่เลือกฟังรายการวิทยุมากที่สุดเพื่อแก้เหงาหรือผ่อนคลาย
อารมณ์ และจะฟังวิทยุในขณะที่พักผ่อน ลักษณะการดำเนินรายการนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ชอบให้มีผู้ดำเนินรายการเพียงคนเดียว พูดคุยในเรื่องที่สนุกสนานหรือตลกขบขัน และชอบ
ผู้ดำเนินรายการที่เป็นวัยรุ่นอายุมากกว่าตนเอง สำหรับสถานีวิทยุที่มีโฆษณา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นชอบฟังในระดับปานกลาง และชอบฟังรายการเพลงมากที่สุด

ด้านความสนใจในการฟังวิทยุ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีจุดมุ่งหมายในการฟังวิทยุเพื่อให้ได้รับความบันเทิง
โดยสนใจรายการข่าวเกี่ยวกับข่าวบันเทิงมากที่สุด และสนใจการนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย
เหตุการณ์มากกว่ารูปแบบอื่น ส่วนรายการความรู้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจเกี่ยวกับกีฬา
มากที่สุด และสนใจการนำเสนอในรูปแบบถาม-ตอบปัญหามากกว่ารูปแบบอื่น สำหรับรายการ
บันเทิง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจเกี่ยวกับเพลงสากลมากที่สุด และสนใจการนำเสนอ
ในรูปแบบดนตรีจากแผ่นมากกว่ารูปแบบอื่น

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นว่า ควรมีโฆษณาที่น้อยลงและรายการ
บันเทิงควรมีสาระแทรกให้มากขึ้น

MESSAGE CONSUMPTION BEHAVIORS THROUGH RADIO MEDIA
OF THE LOWER SECONDARY EDUCATION STUDENTS
IN BANGKOK METROPOLITANS

AN ABSTRACT

BY

DUANGDUEN WONGTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University

April 1999

The purpose of this study were to study the message consumption behavior through radio programmes of the lower secondary education students in Bangkok Metropolitans. The sample of this study consisted of 960 secondary education students in 8 schools in Bangkok Metropolitans. The questionnaires were used to collect data and the SPSS-PC+ was used to analyse data.

The results of the study were as follows :

Listening Behavior

42.29% of the students listened to the radio daily, the most popular listening period on Monday to Friday was 6.00 - 9.00 p.m. and on Saturday to Sunday or holidays was 9.00 - 12.00 p.m. most students listened to the radio more than 2 hours. Their favorite reason was relaxing. They listened to the radio while rest. The students like one presenter who talks about funny stories. They like the presenters who are older than them. For the radio station which advertised the students listened in the medium level and their favorite programmes were songs.

Interested in Listening to radio programmes

The main purpose of listening to the radio of the lower secondary education students was to entertain themselves and they are interested in the entertain news. They liked the format of describing the events. In the educational programmes, the students were interested in sports and they like and answer format. In the entertain programmes, the students were interested in foreign songs they liked the songs from CD's much more than others.

Suggestions :

The students prefer listen to the programmes which have less advertising and there should be some information in the entertainment programmes.